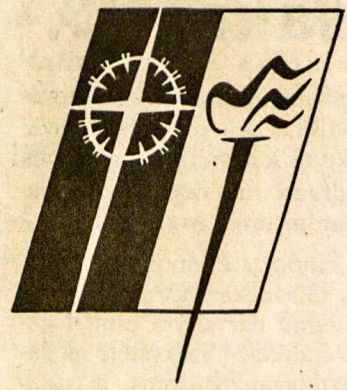




TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (2512) 1998 BALANDIS-APRIL 21 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA •

NUMERIO KAINA - \$1

Valstybės vadovas - koks?

Pačioje šių metų pradžioje pasaulio žiniasklaida turėjo ypatingai daug darbo. Jo parūpino JAV prezidentas B. Clinton'as, sudaręs galimybę kam reikia ir kam nereikia pro rakto skylutę žvilgtelti į slaptąsias Baltųjų rūmų menes ir buveines.

PLAČIOJI visuomenė visais laikais domėjosi privačiu aukštuomenės gyvenimu, nes visada rūpėjo klausimas, kas gi iš tikrųjų yra tie didieji valdovai, kurie pasirodo balkonuose, kalba iš puošnių tribūnų ir skelbia privalomus potvarkius. Net ir pasakų karaliai būdavo apsėsti raganų, burtininkų ir pranašų, kad tik būtų kaip nors labiau sužmoginti. Kas šiandien atsitinka, galbūt po nubėgusių šimtmečių atrodys pasakos. Tokia prielaida galima. Bet būsimieji pasakų veikėjai nūdien gyvena su mumis. Ir dar su ne bet kokiais, o su atviros visuomenės augintiniais, kuriems slapta per tvoras laiptoti nebereikia. Štai žiniasklaidos aparatai apsupti kalbėtojai, būriai žurnalistų viešai apklausinėja žymūnus. Atsakymai atsakyti į klausimus nuviliuja šimtais įtarinėjimų, kurie gali žiauriai atsiliepti į balsuotojų nuomonę. Skelbiami valstybės vadovų pareiškimai yra išnagrinėjami iki paskutinio žodžio. Net ir sakymo tonas ar kalbėjusio veido išraiška - ne paskutinė vieta. Valdžios rūmų įvykiai, pokalbiai bei surinktų nuomonių pareiškimai turi tuoj pat atsiskleisti paspaudus televizoriaus mygtuką - visuomenė nesutinkanti per ilgai laukti, ir ji turi būti kasdien sotinama vis naujomis žiniomis, ir jai turi būti kasdien žinoti. O juo arčiau privatumo, juo įdomiau. "Nuogo karaliaus" įvaizdis nebėra pasaka.

AMERIKOS prezidento miglotesni privataus gyvenimo užkampiai velkami į dienos šviesą, be kita ko visuomenėje iškelia ir esminių klausimų pasvarstant, koks gi iš tikrųjų turėtų būti valstybės vadovas kaip pareigūnas ir kaip žmogus? Ar anksčiau visais atžvilgiais ir visur jie būdavo geresni, ir ar šiandien jie "blogi" tik dėl to, kad krašto valdymas vyksta nebe už uždarytų durų? Tai vienu, tai kitu tuo klausimu galima jau išgirsti skirtingų nuomonių. Vieniems atrodo, kad valstybės vadovas yra geras, jei jis gerai atlieka savo pareigas. Privatus jo gyvenimas, jo būdas ar pastebimos žmogiškos silpnybės neturėtų būti maišomos su jo darbu. Kiti aiškina kitaip, būtent - valstybės vadovas privalo turėti geras būdo savybes, turi būti atitinkamu pavyzdžiu savo pavaldiniams bei balsuotojams ir neleisti, kad silpnybės žemintų autoritetą, pakirstų pasitikėjimą. Šeimoje jis negali būti vienoks ir staiga savo darbo kambaryje jau kitoks. Neiškimas vienur negali būti ištikimas kitur. Jei sugeba meluoti ir sukčiauti mažame ratelyje, gali lengvai pasireikšti didesniu valstybiniu mastu. Stebėdami tas painiavas, kai kurie bando rasti ir teigiamų išvadų: štai kokia tobula demokratija, kad net prezidentas, tam tikrai būklei susidarius, turi teisintis prieš visuomenę, o įrodymų pritrūkus - pasitraukti. Prezidento B. Clinton'o artimieji bando aiškinti, kad jį žeminančios istorijos esančios surežisuotos jo politinių priešininkų. Vienaip ar kitaip tie dalykai paaiškės. Bet vis tiek klausimas liks: koks gi iš tikrųjų turėtų būti valstybės vadovas? Aiškesniam vaizdui susidarius, visuomenei būtų lengviau orientuotis, ypač artėjant rinkimams. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Plės laisvąją prekybą

Kanados ministras pirmininkas Jean Chretien dalyvauja balandžio viduryje vykstančiame viršūnių susitikime "Summit of the Americas" Čilės sostinėje, Santiago. Kartu su juo ir JAV prezidentu Bill Clinton susirinko dar 31 valstybių vadovai tartis vakarų pusrutulio laisvosios prekybos reikalais. Svarbiausias susitikimo tikslas - pradėti derybas dėl "Free Trade Area of the Americas" (FTAA) sutarties, kuri praplėstų Kanados, JAV ir Meksikos pasirašytą NAFTA (North American Free Trade Agreement) sutartį. Laisvos prekybos visose "Amerikose" minties iniciatorius buvo buv. JAV prezidentas Ronald Reagan. Numatyta, kad Kanada vadovaus pirmosioms 18 mėnesių deryboms, kurios nustatytų \$10 trilijonų laisvosios prekybos zoną iki 2005 m.

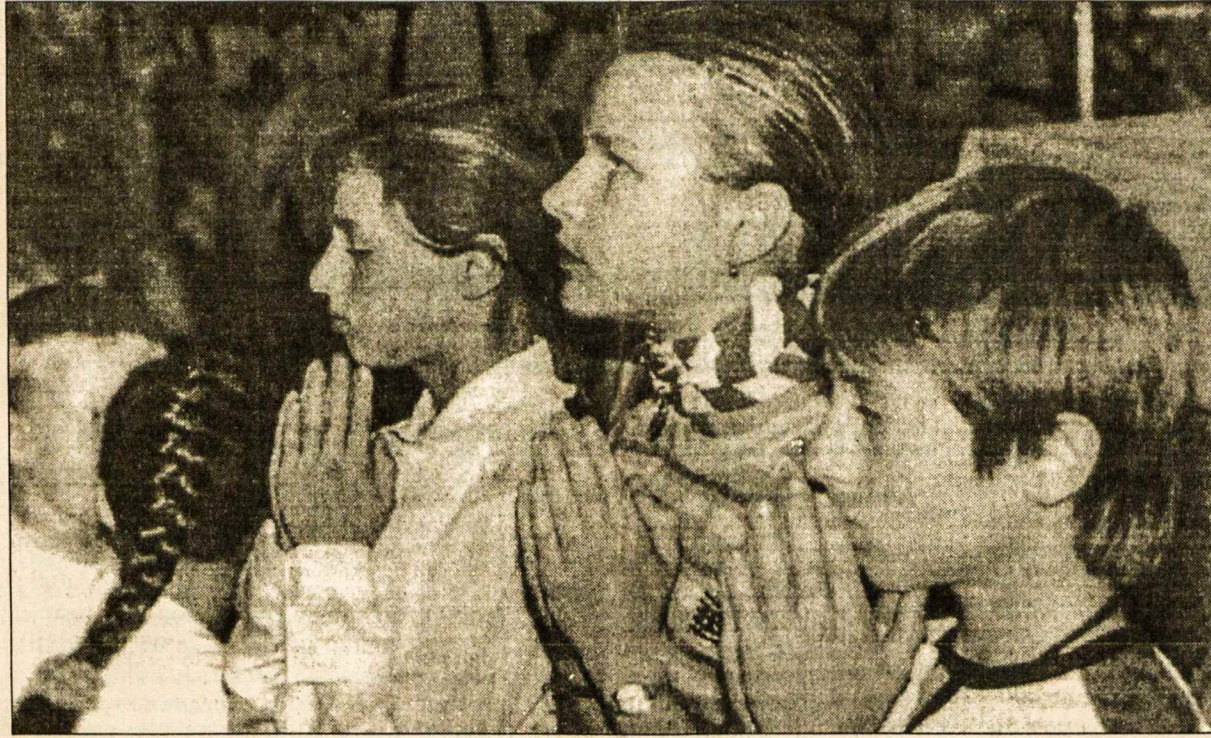
Tuo pačiu metu Čilėje vyksta laisvąją prekybą besipriešinančių "eilinių žmonių" susitikimas (people's summit), kuriam dalyvauja 60 kanadiečių. Ši grupė nori išryškinti, kaip laisvoji prekyba gali paveikti eilinius žmones ne tik per darbus, bet per socialines programas, aplinkosaugą, švietimą, kultūrą ir sveikatos priežiūrą. Praėjusiais metais panaši grupė padė-

jo sustabdyti tarptautinę sutartį dėl investicijų, kuri būtų bendrovėms suteikusi didelę galią.

Ontario konservatorių populiarumas yra nukentėjęs dėl greitų pakeitimų ir nusmuksios sveikatos priežiūros kokybės. Apklauso duomenys rodo, kad jeigu rinkimai įvyktų dabar, 46% balsuotojų rinktų liberalų partijos atstovus, tik 36% - konservatorių. Vyriausybė teigiamai užsirekomendavo dėl deficito sumažinimo ir pažadų ištesėjimo, nors 66% apklaustųjų mano, kad vyriausybė nereaguoja į visuomenės rūpesčius. Iš viso 65% pastebėjo, kad sveikatos priežiūra pablogėjo per pastaruosius 3 metus.

Ontario alkoholinių gėrimų pardavinėjimo komisija (LCBO) kovo 31 d. užsibaigiančiais finansiniais metais turėjo \$745 mln. pajamų. Pirmą kartą per 71 m. veikimą parduota gėrimų už \$2 bln., arba \$15 mln. daugiau negu pernai.

LCBO yra Ontario vyriausybės didžiausias pajamų šaltinis šalia pajamų mokesčių ir automobilių registracijos. Veikimo išlaidos nukrito 3% per praėjusius 5 m. Manoma, kad daugiau gėrimų parduota, nes pasibaigė ekonominė "recesija", pasakiusiais metais panaši grupė padė-



Lietuvos vaikai maldos metu. Ši T. Griniaus nuotrauka buvo įdėta Rygoje leidžiamame laikraštyje "The Baltic Times" prie straipsnio apie katalikybę Lietuvoje

Katalikybės šaknys Lietuvoje gilios

Taip rašė "The Baltic Times" 1998 m. vasario 12-18 laidoje iš Vilniaus Rokas Tracevskis ir pateikė įdomios statistikos

VYTAUTAS P. ZUBAS

Kai kalbam apie katalikizmus Europos kraštuose, pirmiausia į galvą ateina Italija, Airija, Lenkija. Prie tokių kraštų priklauso ir Lietuva, nors pusę šimtmečio buvo izoliuota už geležinės uždangos. Vilnius nusagstytas senom, puošniomis šventovėmis, ir Lietuvos istorijoje katalikybės šaknys siekia toli. Latvijoje ir Estijoje vyraujanti religija yra liuteronų. Lietuvos katalikizmas ją išskiria iš trijų baltiečių kraštų.

Tačiau ar tikrai katalikybė vyrauja lietuvių širdyse ir šiuolaikinėje, ar tai tik paviršutiniška žymė? Ar jie didžiuojasi savo tikėjimu? Pažiūrėkim ką sako pavieniai asmenys ir apklausos. Jie didžiuojasi, kad Šv. Tėvo Jono Pauliaus II motina buvo lietuvė. Keletą kartų žurnalistų paklaustas Šv. Tėvas nepatvirtino motinos lietuviškos kilmės, bet ir nepaneigė. Išrinktas popiežium jis pirmiausia nuėjo pasimelsti prie Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveiklo Romoje. Vatikano radijo pranešimu, vėliau lietuviams vyskupams pasakęs: "Pusė mano širdies yra Lietuvoje".

S.m. vasario 4 d. Lietuvos vyriausybė paskyrė 5 milijonus litų 9 tradicinėms tikinčiųjų bendruomenėms. Pinigai bus išdalinti proporcingai pagal tikinčiųjų skaičių. Didžiausia dalis, 4,5 mil. litų teks Katalikų Bendrijai. Statistikos departamento žiniomis, katalikai turi 691 bendruomenę Lietuvoje, sentikiai 57, liuteronai 54, ortodoksai 44, evangelikai reformatai 11, Rytų apeigų katalikai 5, musulmonai 5, žydai 5, karaimai 1. (5 milijonai litų, paskirstyti tarp 773 bendruomenių, ne tokia jau didelė suma: apie 6,468 litų kiekvienai, V.Z.)

Ministerio pirmininko pata-rėjas religiniams reikalams Petras Plumpa sako: "Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės ir prieš įstatymą visų religijų išpažinėjai yra lygūs. Yra ir netradicinių mažų sektų, tačiau jų įtaka žmonių tarpe yra kontraversinė, ir vyriausybė jų nefinansuoja".

Vienas labiausiai žinomų specialistų katalikų visuomenės reikaluose yra 42 metų Vaidotas Žukas. Jis 1989 m. pirmas pradėjo katalikų radijo programą. Dabar jis vadovauja laidos "Vėjai" ir "Tiltai" per valstybinį radijo tinklą. 1997 m. rudį bandė kandidatuoti prezidento rinkimuose, bet neradęs didesnio pritarimo pasitraukė.

V. Žukas kalba žemum, stipriai profesionalaus radijo prane-

šėjo balsu. Baigęs Vilniaus meno mokyklą ir dabar dar tapo. Jo didžiausias džiaugsmas yra šeima: žmona ir 6 vaikai. Jo meilė - katalikų radijo programos, kuriose kalba ne tik apie religiją, bet ir apie kultūrą bei istoriją. "Iš europinės kultūros liktų tik griaučiai, jei atmetume du tūkstančius metų krikščionybę", sako Žukas. "Aš negaliu kalbėti apie viso krašto žmonių požiūrį, nes aš daugiausia bendrauju su intelektualais. Ateistiniai sovietų laikais labai mažas jų skaičius dalyvavo religinėje pogrindžio veikloje. Jie nuolaidžiavo, nes lankydami šventoves nebūtų galėję siekti karjeros gyvenime", sako Žukas. "Tai paliko jų sielose pėdsakus. Dauguma jų tiki Dievą ir save laiko katalikais, bet jų Dievo supratimas gerokai skirtingas nuo K. Bendrijos" - sako Žukas ir pateikia truputį statistikos.

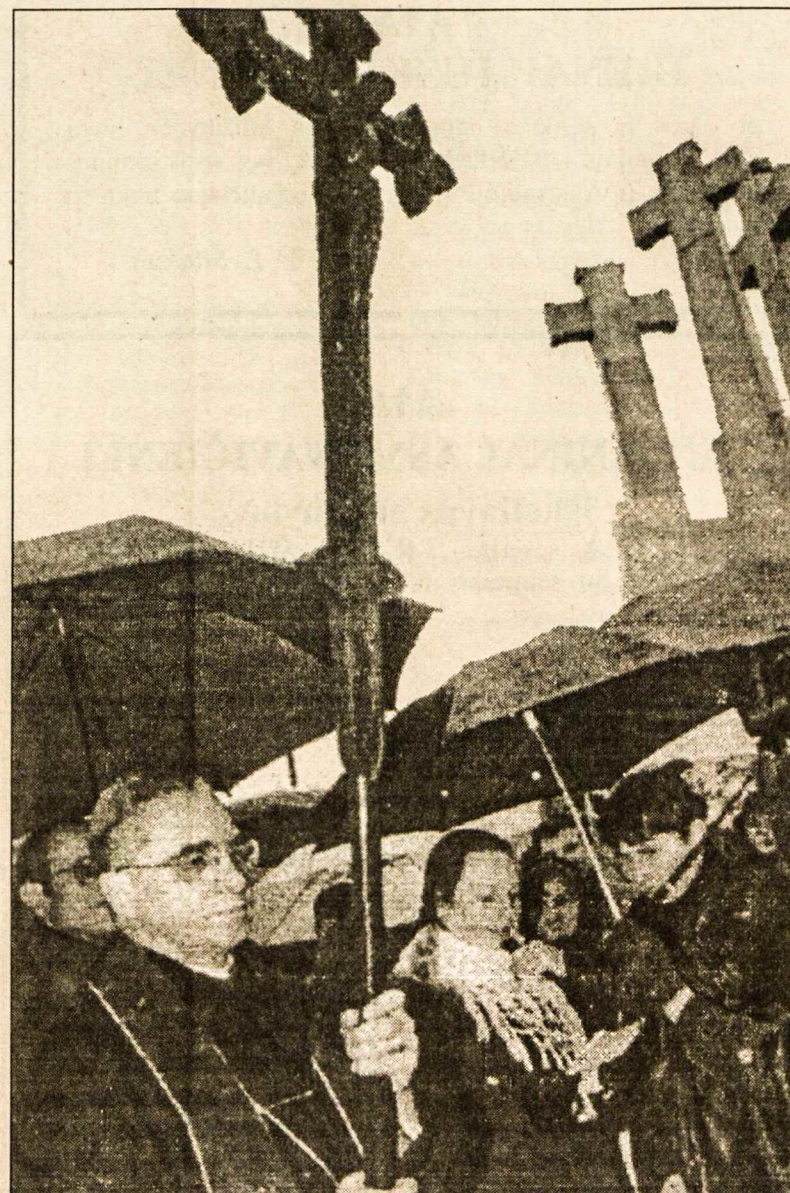
Gallup'o apklausos duomenimis, 95% lietuvių yra krikščionys. 1992 m. 70% save laikė katalikais, lyginant su 57% 1990 m.

39% šventoves lanko tik per didžiąsias šventes, 20% eina bent kartą per savaitę, 18% kartą per mėnesį, 14% kartą per metus ar dar rečiau, 6% šventovių visai nelanko. Tik 8% asmenų su aukštuoju išsilavinimu tiki, kad Jėzus Kristus yra Dievas, 53% tiki, kad Dievas yra kažkokia aukštesnė dvasia, 20% atsakė nežiną ir 20% pasisakė esą netikintys arba atsakė atsakyti į klausimus apie Dievą.

"Veržlūs buvę komjaunimo aktyvistai pirmieji įsisavino naują sistemą ir įsitvirtino vadovaujančiose vietose kapitalistinėje visuomenėje. Šitie 30-40 metų žmonės šiandieną yra TV stočių savininkai ir laikraščių redaktoriai. Jie yra tolimi K. Bendrijai", sako Žukas. Tačiau jis nežūri pesimistiškai į katalikų ateitį Lietuvoje. Katalikai jau turi 12 aukštesniųjų mokyklų, ir religija yra dėstoma kai kuriose aukštosiose mokyklose.

Katalikybė į Lietuvą atėjo iš kaimyninės Lenkijos. "XIV š.

(Nukelta į 2-rą psl.)



Vilniaus arkivyskupas A. J. BĄCKIS, nešdamas kryžių, vadovauja procesijai į Trijų kryžių kalną. Ši nuotrauka buvo įdėta "The Baltic Times" laikraštyje, išeinančiame Rygoje

Savaitė Lietuvoje

Reagavo į įvykius Latvijoje

Lietuvos saugumo departamento direktorius Jurgis Jurgelis pateikė savo išvadas dėl sinagogos ir Rusijos ambasados sprogdinimų Rygoje. Jo teigimu, šių teroro aktų tikslas buvo sustabdyti Latvijos siekį stoti į Europos sąjungą bei ŠAS, tokių pat tikslų gali būti siekiama ir Lietuvoje, rašo "Respublika". Jis siūlė "imtis politinės, operatyvinės ir fizinės prevencijos priemonių prieš tokius galimus įvykių pasikartojimus".

Vyriausybės patarėjas tarptautinių santykių klausimais Petras Auštrevičius pažymėjo, kad "Lietuvos politinė, teisinė ir ekonominė padėtis yra stabili ir tokia turi likti ir ateityje". Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus pavedimu, pasitarus su Latvijos prezidentu Guntiu Ulmaniui, balandžio 14 d. į Rygą pasitarimams dėl Latvijos santykių su Rusija vyko Lietuvos užsienio reikalų ministerijos darbuotojas Rokas Bernotas.

Lankėsi Bulgarijos pareigūnas

Bulgarijos parlamento pirmininkas Jordan Sokolov lankėsi Lietuvoje balandžio 6 d. Kaip praneša ELTA, jis susitiko su Lietuvos seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, ministru pirmininku Gedimynu Vagnorium, užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu bei seimo užsienio reikalų komiteto nariais. Pokalbiuose jis pabrėžė, jog reikia plėtoti abiejų valstybių santykius, yra labai daug neišnaudotų ekonominių galimybių. Jo manymu, kraštų parlamentų vaidmuo yra itin svarbus, nustatantis teisinį jų bendradarbiavimo pagrindą. Taip pat reikėtų paspartinti dvigubo apmokestinimo išvengimo bei investicijų apsaugos sutarties pasirašymą.

Tarp Lietuvos ir Bulgarijos dar nėra sutarties investicijų skatinimui, nei laisvosios prekybos sutarties, nebaigta ekonominė ryšių ir prekybos sutartis. V. Landsbergis skatino Bulgarijos parlamento vadovą kuo greičiau spręsti ambasadoriaus paskyrimo Lietuvai klausimą, nes tada būtų galima sparčiau vykdyti diplomatinių darbų ir rengti dvišales sutartis.

Seimo nariai JAV-se

Kovo 28 - balandžio 3 d.d. JAV-se viešėjo Lietuvos seimo delegacija. Jie susitiko su lietuvišiais Filadelfijoje ir Pittsburgėje, su Atstovų rūmų nariais ir Pentagono pareigūnais, skelbia užsienio reikalų ministerija. Taip pat įvyko pasitarimai su kongreso atstovais, su kuriais buvo kalbėta Lietuvos saugumo klausimais. Delegacijos nariai pagedavo paramos Lietuvai siekiant narystės ŠAS, pristatė duomenis apie Lietuvos padarytą pažangą.

Delegacijos nario Mečio Laurinkaus pranešimu, visuose susitikimuose buvo pasakyta, jog "Baltijos valstybių priėmimo į NATO klausimu JAV laikosi atvirų durų politikos", "patikintą, kad JAV pasisako prieš naujų skiriamųjų linijų atsiradimą Europoje ir neketina nuolaidžiauti Rusijos reikalavimams dėl įtakos zonų", skelbia "Respublika".

Ryšiai su Zambija

Seimo užsienio reikalų komitetui pritarus, Lietuva užmegs diplomatinis ryšius su Pietų Afrikos valstybe - Zambijos respublika, praneša "Lietuvos aidas". Ši valstybė taps 118-ąja, su kuria Lietuva palaikys diplomatinis ryšius. Užsienio reikalų ministerija gavusi Zambijos vyriausybės prašymą leisti akredituoti jų ambasadorių Lietuvai.

URM politikos departamento Azijos, Afrikos ir Okeanijos valstybių skyriaus vedėjas Dainius Kamaitis pripažino, kad ekonominės naudos iš šių ryšių nebus, tačiau dvišalių santykių vystymas gali būti svarbus tarptautinėse organizacijose, pvz. ieškant paramos Lietuvos iniciatyvoms Jungtinėse Tautose. Taip pat santykių užmezgimas "užbaigia ir teisiškai įformina" valstybės pripažinimą.

Naujas ūkio ministeris

Seimo nariui Vytautui Knašui atsisakius dalyvauti atnaujintoje vyriausybėje, žemės ir miškų ūkio ministerio pareigas perims Edvardas Makelis, praneša "Lietuvos rytas". Agrarių mokslų daktaras, nepriklausantis jokiai partijai, mano, kad svarbiausia būtų Lietuvos žemės ūkio reformų spartinimas, produkcijos supirkimas ir ūkio modernizavimas. Norint stoti į Europos sąjungą, reikėtų pasirinkti skandinavišką žemės ūkio modernizavimo modelį. E. Makelis pertvarkytų ministerijos struktūrą, suderinus veiksmus su kitomis ministerijomis, bet nemažint žemės ir miškų ūkio ministerijos kolektyvo, tik detalesniam visų valdinių pareigų.

Parama Bosnijai

ELTA skelbia, kad Lietuva dar kartą prisidės prie kitų pasaulio kraštų bei tarptautinių organizacijų, remiančių nuo karo nukentėjusius Bosnijos ir Hercegovinos ekonomikos atkūrimo programą. Vyriausybė balandžio 1 d. nusprendė iš atšargos fondo skirti 300,000 litų, už kuriuos iš Panevėžio stiklo fabriko bus nupirkti statybinių medžiagų. Jos bus siunčiamos į Bosniją.

Tokia pati suma buvo skirta Bosnijai 1996 m., irgi statybinių medžiagų pirkimui. Ši parama buvo teigiama įvertinta ne tik Bosnijos vyriausybės, bet ir Europos komisijos. RSJ

Šiame numeryje

Valstybės vadovas - koks?

Neišikimas vienur negali būti ištikimas kitur

Katalikybės šaknys Lietuvoje gilios

Buvę veržlūs komunistai pirmieji įsitvirtino vadovybėje

Praeities santaupos dabarties vargšams

Būkime jautrūs tiems, kurie galo su galu nesuduria

Didžioji šventės prasmė

Mėgėjų menas pasiliks skambiausia kultūros styga

Pirmieji politiniai prezidento žingsniai

Siūlymas atleisti Z. Zinkevičių sukėlė daug spėliojimų

Sakmė apie Jųžę

Kasmetinėm duoklėm buvo mokslinamas berniukas Afrikoje

Reikalingas tautos kančių filmas

Negi leisime tautos kančią užlaistyti sovietiniais šūkais?

Dailininkai Paškevičiai Kalifornijoje

Paroda, susilaukusi nemažos dėmesio ir amerikiečių tarpe

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com
Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21,
rėmėjo – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol.
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Prezidentas gimtajame mieste

B. STUNDŽIA

*Žingsnelis, po žingsnelio, kantriai
artėjime prie santarvės vėjais,
taip reikalingos Lietuvos...*
Kardinolas V. SLADKEVIČIUS

Dienraštis "Kauno diena" aprašė apie V. Adamkaus lankymąsi, kurį sutrumpinęs perduodu "TŽ" skaitytojams.

Minios gatvėse sveikino naują prezidentą ir metė jam gėles. Mat Kauno ir Žemaitijos balsai nulėmė rinkimų eigą. Jį pasveikino Kauno meras H. Tamulis ir pakvietė į pokalbį tema "Kaunas – Lietuvos širdis". Jame dalyvavo universitetai, pramonės, meno ir kultūros atstovai. Buvęs min. pirmininkas, dabar stambus verslininkas, A. Lubys sakė manas, kad prezidentas stengsis decentralizuoti valdžią, o savivaldybės įgaus tikras savivaldos teises. Prof. K. Krikščiūnas teigė, kad Kaunas XXI š. taps pavyzdiniu Europos didmiesčiu. Kauno universitetinių klinikų direktorius J. Pundzius pritarė, kad kai kurie kauniečiai gydytojai pateikė sveikatos reformos klausimo pasiūlymus, į kuriuos nebuvo kreipiamas dėmesys, ir reforma buvo suniokota. Prekybos, amatų ir pramonės rūmų pirmininkas M. Randomanskis pageidavo, kad būtų sudarytos vienodos verslo sąlygos Lietuvos ir užsienio verslininkams, nebūtų leidžiama susidaryti monopolijoms.

Susirinkusiems Rinkimų štabo Kaune darbuotojams V. Adamkus sakė: jam buvo gėda žiūrėti į buvusią prezidentūrą lentomis užkaltais langais, kur vaikščiojo vokiečių turistai. Jo rėmėjai siūlė peržiūrėti karinės prievolės įstatymą ir atskirti įstatymų leidybą nuo jų priežiūros įstaigų.

Vytauto D. karo muziejus buvo padėtos gėlės prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo. Iš muziejaus balkono prezidentas sakė esąs laimingas pabūti savo gimimo ir jaunystės mieste. Prisiminė neseniai mirusius patriotus – S. Lozoraitį ir J. Urbšį. Esą visiems turi rūpėti savo gatvės, miesto ir valstybės likimas. Prieškarinė nepriklausomybė padėjo atsirasti Sąjūdžiui. Siūlė išgirsti kardinolo V. Sladkevičiaus žodžius apie santarvės reikalingumą. Preziden-

tas su žmona lankėsi Vytauto D. šventovėje ir dienraščio "Kauno diena" redakcijoje.

Nepaisydamas protokolo vadovų nustatytos dienotvarkės, prezidentas su žmona pirmiausia aplankė kardinolą, kuris dėl nesveikatos negalėjo dalyvauti įvestųjų iškilmėse Vilniuje, bet atsiuntė sveikinimą, kuriame buvo įrašyti ir šie žodžiai: "Džiaugsimės, jei palaimingo mūsų krašto vadovo veikloje bus nuimti visi susiaurinimo Jūsų pareigų ir galių varžtai ir galėsime būti Šv. Pauliaus žodžiais tariant "visiems ir viskuo".

Pagrindinėje kalboje Kaune V. Adamkus sakė suprantas tautiečių nerimą, kad daug kas būtų pakeista, bet tai nebus lengva ir ne iš karto. Reikia atidėti dvasiškai, atverti langus į pasaulį, apsitvarkyti ir pripažinti vienodą laisvę visiems. "Priešiekiau stiprinti šalies nepriklausomybę, saugoti įstatymus, artėti per demokratiją prie laisvės ir gerovės. Reikia išsiveržti iš ankstesnio mentaliteto ir jo padarinių. Įvertinkime istorinę patirtį, susitvarkykime viduje, raskime susitarimą ir tada Europoje tapsime ne prašytojais, o lygiais bendrininkais. Tik šie žingsniai gali atnešti sėkmę. Laukiu visų paramos, pritirimo ir kviečių į talką tarnauti Lietuvai, miestui, kaimui ir šeimai".

"Šalia mūsų dedasi nemaloni dalykai – žmonės nepasitiki valdžia, nemato korupcijos ir nusikaltimų pabaigos, neretai ir skurdas skverbiasi. Skundžiamasi, kad nemokėsiškai tvarkomas švietimas, finansai ir socialinė sauga. Blogai saugomos valstybės sienos, vyksta sukčiavimas mutinėse, varžomas verslas. Visa tai menkina mūsų įvaizdį pasaulyje. Blogai su sveikatos priežiūra, daug savižudybių, ūkio griovimas, gamtos niokojimas, moralinis nuosmukis daug ką piktina."

"Partines rietenas turi pakeisti rimti ginčai. Bandoma pradėti vyriausybės reformą, bet tai nepatinka partijoms, bet su partijomis tikimasi rasti bendrą kalbą, nes partijos yra Lietuvos žmonės, tad reikia išklauyti visų nuomonės. Reikia atsakyti galvojimo, kad valdžia turi viską duoti, bet valdžia turi sudaryti sąlygas žmonėms patiemis savimi pasirūpinti. Valdžia turi atsakyti pati ūkininkauti, bet tik padėti privačiai sričiai ir tuo būdu būtų sukurta darbo vietos ir sumažėtų korupcija.

Dar norėčiau girdėti besimaudančių vaikų juoką švarame Nemune, ir kad šitame mieste klestėtų bendruomenė, mokslas, kultūra, nes čia trumpai buvo valstybės širdis."

A+A

inž. RAIMUNDUI PAŠKAUSKUI

mirus,

jo žmoną IRENĄ, sūnus – ANDRIŲ ir RAIMUNDĄ, dukrą ILONĄ su šeimomis, seserį ELENUTĘ KRIKŠČIŪNIENĘ su šeima ir giminės Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –

Valerija Plačiakienė ir sūnus
Leonardas Plačiakis su šeima,
West Palm Beach, FL



Šv. Kazimiero kolegijos Romoje pamaldų dalyviai prie Š. Maria Maggiore bazilikos auksinės sukakties proga 1998 m. kovo 4 d. Vyskupų centre – kardinolas PIO LAGHI, vadovavęs pamaldoms

Praeities santaupos dabarties vargšams

Miami lietuvių klubui ateitį planuojant

Kun. K.J. AMBRASAS, SJ

Velionies Antano Juknevičiaus parašytoje, Pauliaus Leono redaguotoje knygelėje "Miami lietuvių Amerikos piliečių klubo istorijos pabios. Pirmieji 40 metų (1946-1986)". Miami, 1987 taip rašoma apie šio klubo susirinkimą savose patalpose: "Pirmasis klubo narių susirinkimas po nuosavų stogų įvyko 1953 m. kovo mėn. 29 d. Pirmininkas Noris, iki ašarų susigraudinęs, pasakė ugningą kalbą, reikšdamas padėką nariams ir pasididžiavimą Miami lietuvių nuveiktu darbu".

Lietuviai savo darbu, kruviniu prakaitu statė, aukėjo dešimtims, šimtais dolerių, didino, dažė patalpas ir pirkė baldus, puošė salę, patys vaidino, dainavo, politikavo, klausėsi meldėsi ir klausėsi pamokslų, pasikvietė kunigus. Atsirado tokių, ypač paminėtinas dosnius žemaitis Pranas Mockus (netgi jo pelenai pagal testamentą įmūryti į šio klubo sieną tebeįsisi iki šios dienos) paaukojo šiam klubui daugiau nei 35,000 dolerių.

Dar visai neseniai, 1991 m., taigi ką tik po nepriklausomybės atgavimo, svetimtaučių parapija, kurioje taip gražiai moko suorganizuoti paramą Lietuvai ekonomikos mokslų daktarė Birutė Pautienytė. Šiam klubui tada svetimtaučių parapijos salėje paaukota per \$15,000.

O dabar, atėjus naujai Miami lietuvių klubo direktorių valdybai ir priėmus naujų narių,

kurie vien tik savo dalyvavimu, bet nei darbu, nei lėšomis nėra tikri šio klubo dalininkai (daugelis išmirė jo senųjų narių, kurių kadaise buvo daugiau nei 400, o iš jų šiandien tėra su visais naujaisiais apie 50), – ketinama parduoti Miami lietuvių klubo patalpas, o pinigus pasidailinti.

Kažin ar nevertėtų viso pasaulio, ypač Miami lietuviams, kurie tiek yra gražių darbų padarę Lietuvai, tiek yra pagelbėję, sušelpę pinigais ir siuntiniais Sibiro tremtiniams, gimines, bičiulius ir pažįstamus, palikimus parašę, – ir dabar ligi galo likti tikrais savosios žemės rėmėjais. Argi nebūtų pats didžiausias džiaugsmas tiek Pranui Mockui ir kitiems dosniesiems lietuviams, kurie tiek triūsio, jėgų, laiko ir pastangų įdėję į šį klubą, kad likusius klubo pinigus banke ir tuos, kurie bus gauti už klubo pastatą, padovanotų bedaliam, Lietuvos našlaičiams, kurių ne dešimtims, o tūkstančiais ir dešimtimis tūkstančių šlaistosi alkanų, apskurusių patiltėmis, pakiemiais ir panamiais. Jie ne tik negali mokyklos lankyti, bet ir neturi ko pavalgyti. Juk kiek Lietuvos parapijose yra neprižiūrimų senelių, pensininkų, vienišų, invalidų! Juk kai kurios ligoninės neturi tvarsčių ir minimaliausių vaistų žaizdoms. Mokyklos neturi vadovėlių, geresnių stalų, žemėlapių, rašymo priemonių.

Lietuviai, mieli užjūrio lietuvi! Žinokite, kad Jūsų nuoširdi pagalba Lietuvai šiuo metu

A+A

IRENAI JUŠKEVIČIENEI

po ilgos ir sunkios ligos iškeliavus amžinybėn, vyrą STASĮ, vaikus – BENITĄ ir PAULIŲ bei visus giminės Lietuvoje ir Australijoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

V. L. Štukai

A+A

ANTANINAI ASMENAVIČIENEI iškeliavus amžinybėn,

vyrą JUOZĄ, seseris – LIUCIJĄ, SOFIJĄ ir ALEK-SANDRĄ su šeimomis liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiu –

Liuda Daunienė

A+A

DAIVAI FORLENZA-ŽEMAITYTEI

mirus Čikagoje,

jos vyrui JIM, tėveliams – SIGUTEI ir JUOZUI ŽEMAIČIAMS, broliui GINTARUI su žmona REGINA ir jų vaikams – PAULIUKUI ir LAUREN bei giminėms reiškiamie nuoširdžiai užuojautą ir kartu liūdime –

Danutė, Audronė, Saulius Žemaičiai,
Hamilton, Ont.

Katalikybės šaknys...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Lietuva buvo paskutinis pagoniškas kraštas Europoje. 1387 m. didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas ir jo pusbrolis Lenkijos karalius Jogaila sutarė Lietuvą pakrikštyti", sako istorikas Ramūnas Kryžanuskas. "Žmonės nebuvo lengva suprasti naujojo tikėjimo tiesas ir užtruko beveik 200 metų krikščionybę įsisąmoninti. Ir šiandieną yra entuziastų, kurie norėtų seną pagonių tikėjimą atnaujinti, bet tai labai nedidelė grupė romantikų", sako Kryžanuskas.

Nors lietuviai buvo paskutiniai pagonys Europoje, bet krikščionybę priėmė tapo labai atkakliais katalikais. "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje buvo stipriausia antisovietinė jėga", sako Kryžanuskas. "Septintam ir aštuntam dešimtmečiais 'Katalikų Bažnyčios Kronika' informavo apie sovietinės valdžios užmačius ir reikalavo bent minimalių žmogaus teisių okupuotame krašte".

Ateizmas Lietuvoje šaknų neįleido. Opozicijos ir LDDP vadovas Česlovas Juršėnas, pagal vietinės spaudos pranešimus, yra vienintelis seimo narys, kalbantis apie savo ateistines pažiūras. Krikščioniškos ir pagoniškos religinės pažiūros taikiai sutaria Moterų partijos pirmininkės Kazimieros Prunskienės galvosenoje. "Aš užaugau religingoje šeimoje. Kaip ministrė pirmininkė 1990 m. aš pasirašiau simbolinį aktą, pasvėdama Lietuvą švč. Mergelės Marijos globai. Tačiau aš geriau jaučiuosi netoli mano gimtinės

esančiame miške kaip šventovėje. Miškas yra mano šventovė. Miške aš lengvai galiu mintimis bendrauti su Dievu", sako buvusi ministrė pirmininkė.

Žinomas ekonomistas Kęstutis Glaveckas, Centro frakcijos seime narys, yra pamaldėnis katalikas. "Vaikystėje aš patarnaudavau Mišioms, ir kunigas man mokėjo 5 rublius. Anais laikais tai buvo nemažas pinigas. Gal tai ir paskatino mane susidomėti ekonomija. Dabar šventovė aš aplankau septynis kartus per metus. Tai mano norma. Šventovė man svarbi, nors aš mieliau pamaldose dalyvauju užsienyje. Lietuvos šventovėse atmosfera per daug rimta. Man patinka gyvenės Mišios", sako Glaveckas.

"Katalikybė turėjo didelę įtaką lietuviams", sako psichologas Nijolė Kryžanuskienė. "Pavyzdžiui, nusikaltimų dar ir šiandien mažiau kaip sekuliariuose Vakarų kraštuose ar ateitinėje Rusijoje. Prieškariniais laikais kaimiečiai nerakindavo durų. Nebuvo vagių. Padėtis pasikėitė į blogąją pusę sovietmečiu, kai religija praktiškai buvo uždrausta".

Katalikybė Lietuvą išskiria iš kitų baltiečių kraštų, Latvijos ir Estijos, kur vyrauja evangelikai liuteronai. "Mūsų kultūra daugiau teatinė ir emocinė. Liuteronai pasaulį mato labiau asketišką. Skirtumai lengvai pastebimi ne tik trijų tautų charakteruose, bet net ir šventovių architektūroje", baigė Kryžanuskienė.

A+A

VINCUI JANUŠKAI

mirus,

jo žmoną ELENĄ, dukrą DANGUOLĘ, sūnų VIDUTĮ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

E. Fedaras su šeima
E. Šarauskienė

J. Kuncaitienė
A. V. Rutkauskai
Winnipeg, Man.

PADĖKA

A+A

EMILIUI SMILGIUI,

mūsų brangiam vyrui, tėvui, seneliui ir proseneliui iškeliavus amžinybėn,

reiškiame nuoširdžią padėką visiems giminėms ir draugams už pareikštą užuojautą, gėles ir užprašytas Mišias. Ačiū už dosnias aukas velionies atminimui pagerbti, Sibiro kalinių ir tremtinių grįžimo fondai.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas liks amžinai mūsų širdyse.

Žmona Vanda ir šeima

PADĖKA

A+A

PRANAS ALIŠAUSKAS

1998 m. kovo 22 d. po sunkios ligos iškeliavo į amžinybę mano mylimas vyras.

Nuoširdžiai dėkoju Anapilio parapijos klebonui prel. J. Staškui, kun. K. Kaknevičiui už maldas prie karsto, atnašautas gedulines Mišias, pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą, vargonininkai L. Marcinkutei už giesmes.

Reiškiu nuoširdžią padėką prel. J. Staškui už man suteiktą moralinę pagalbą. Dėkoju E. T. Šiurnoms, KLB Oakvillės apylinkei, karsto nešėjams, visiems už užprašytas Mišias, aukas, gėles, užuojautas laiškais ir spaudoje, "Tėviškės žiburių" darbuotojams už auką Šv. Jono lietuvių kapinėms.

Nuoširdžiai dėkoju giminėms krikšto dukrai Reginei Aulinskaitei, krikšto sūnui Edmundui Šimanskiui, atvykusiems iš toliau, draugams ir pažįstamiems, taip gausiai atsilankiusiems laidotuviuose. Nuoširdi padėka kun. Vyt. Volertui už lankymą namuose ir ligoninėje. Ačiū poniams už pyragus, B. Stanulienei už taip gražiai ir skaniai paruoštus pietus.

Ačiū visiems už suteiktą pagalbą man liūdesio ir vargo valandoje. Lieku dėkinga ir liūdinti –

žmona Elena



Lietuvos seimo nariai balsuoja

Nuotr. V. Kapočiaus

Didžioji šventės prasmė

Dainų šventei Vilniuje besirengiant

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS,
Vilnius

Lietuva dainuoja šimtus metų. Tai pati prasmingiausia tautos tradicija. Ištakos – senų senovėje, vasaros darbuose, karo žygiuose, sekmadienio poilsuose. Daina įvairina kasdienybę, suburia žmones, įkvepia darbui. Su daina įeinama į gyvenimą – lopšinės skambės, su daina išinama iš šios žemės – raudų atbalsiai. Su daina bendraujama kasdien; ji – toji geroji nešiotė, kurios šypsena užburia, o žvilgsnis nuteikia.

Ilgainiui daina tapo gerumu ir nuširdumo simboliu. Per ilgą laiką buvo išugdytos pačios vertingiausios bendravimo tradicijos, sukėlusios ne vieną mėgėjiškumo bangą. Nuo 1885 metų Tilžėje iki 1924 metų Kaune, kai suskambėjo trijų tūkstančių dainininkų choras, pradėjęs naują dainos erą.

Siemot trimtai pakvies į penkioliką dainų šventę, kuri skiriama Lietuvos valstybės atkūrimo 80-mečiui. Visas amžius pažymėtas dainos aidais, šokio žingsniais, muzikos garsais, tautodailės raštais, folkloro spalvomis. Dainų šventėse regėjosi ir etninės šaknys, ir modernumo ritmai. Jose vaikais glaudėsi prie senolio, o dirigentas veteranas noriai perduodavo lazdele į kūrybos gyvenimą išeinančiam jaunam vadovui. Kiek kantrybės, patirties ir rūpesties suklota į švenčių pamatus, o labiausiai džiugina tai, kad į II pasaulio lietuvių dainų šventę atvyksta beveik tūkstantis lietuvių iš įvairių pasaulio kraštų. Lietuva ūmai padidės, subręs, atsiskleis visomis meninėmis varšomis.

Išpūdingi vaisiai buvo subrandinti 1994 metais pirmojoje šventėje. Prabėgo vos ketveri metai, ir vėlė sukibęs rankos, nugiedrės veidai, suskambės daina, išlaisvinanti dvasią, atskleidžianti geriausius potyrius. Antroji šventė š.m. liepos pradžioje sujungė vilniečius, sužadins prisiminimus. Šis parengimas gražiai ir prasmingai įsipina į Valstybės dienos paminėjimo iškilmes. Daina ir lietuvių tauta – neatskiriama.

Vilniaus senamiesčio Sereikiškių parke kiekvienas artimas ir giminaitis galės įsikurti į smagų ratelį, užtrauktį džiūkišką dainą ar išlinguoti žemaitišką, nusižiesti puodynę ar išdriozus skuducius čia pat „Untyte“ išpūsti. Čia išvysime apie 130 vaikų ir suaugusiųjų, folkloro ir etnografinių ansamblių, klijomo teatrų dainininkų ir muzikantų, apie 200 meistrų, amatininkų, pynėjų, drožėjų, kalvių, lietuviškų valgių gamintojų, kurie etninę sėklą iki šių dienų išnešiojo. Lietuvių liaudies taikomųjų meno parodoje pamatysime tautinių drabužių, rankšluosčių, juostų, verpsčių, muzikos instrumentų, keramikos ir kalvystės darbų, žaislų, margučių, kaukių, verbų... Turėtų nustebinti formų įvairovė, ornamanto spalvingumas, kraštų savitumas.

Vakaro saulė ir Kalnų parko iliuminacijos nutviekia ansamblių meninę programą. 2,000 atlikėjų šoks, dainuos, groš, žais, praturtins dainų švenčių istoriją dar vienu skaidriu puslapiu. Kiekviena šokių šventė – tai teatralizuotas vyksmas, atskira tema, kuriai įgyvendinti sueina geriausi šokio kūrėjai, kompozitoriai ir dailininkai.

Šios šventės tema – duona.



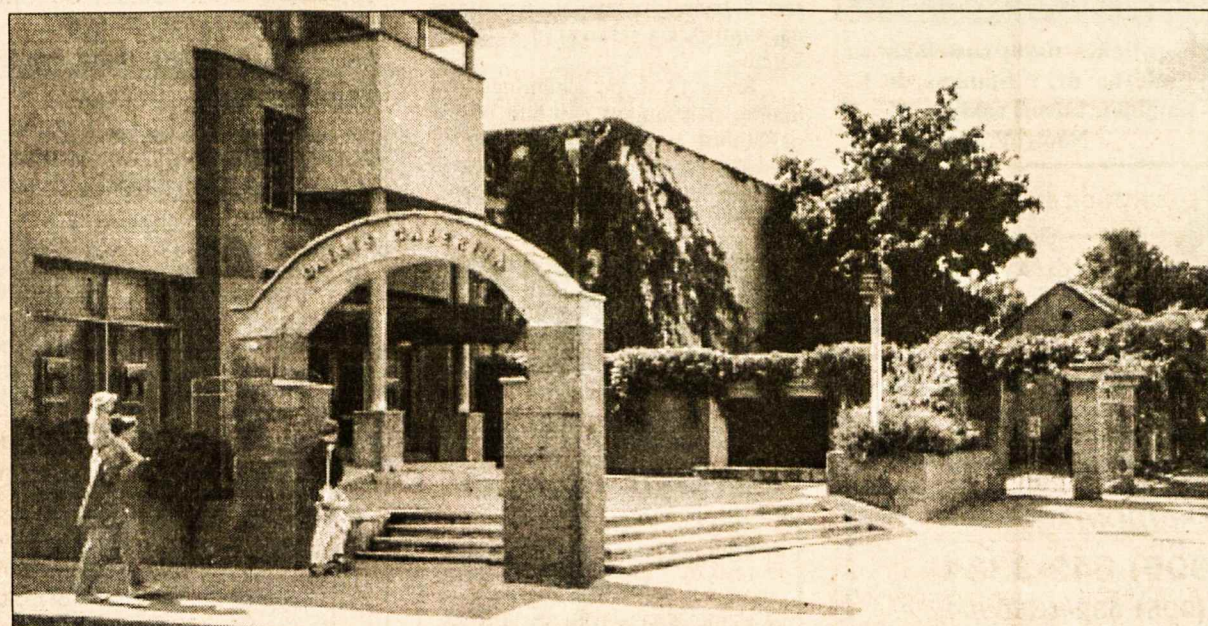
Ją lietuviai amžiais gerbė. Tikėjimuose, papročiuose, apeigose duona laikyta ir tebelaikoma šventa, nes ji turėjusi ir tebeturinti magiškų galių ir žmoniškų savybių. Šokių pynėje panaudota rugio metafora atskleidė gelmes pasaulėmatos savybės. Nuo sėjos iki duonos kepalio.

Dainų diena – tai baigiamasis šventės akordas, koncertas Vingio estradoje po atviru dangumi. 13,000 dainininkų būrys – tai nuostaba nepakartojama. Be abejonės, tai bus pats didžiausias Lietuvos choras – nuo devynmečio moksleivio iki žilo senelio, kuris mena daugelį panašių švenčių, nes jose dalyvavo anksčiau ir dainavo.

Kai šventės dalyviai, vilniečiai, sostinės svečiai susirenka į Katedros aikštę ir Gedimino prospektą ir nuvilnija daina iki pat Vingio parko, tada visi žino: tai šventinės cilynės. Sveikiniai, valinavimai, šūksniai, gėlių apibertuvės, pažįstamų labas, labas, dūdorių maršai, kaimiškųjų kapelių ritmai – sena, savita ir itin spalvinga. Rytmečiai dūdoriai kels vilniečius į šventę, didžiosiose koncertų salėse varžysis geriausi iš geriausiųjų, svečiai iš užsienio pakoncertuos tiems, kurie pasiilgo išėjusių dainų ir šokių, bus pagerbti iš gyvenimo išėjusieji meno žmonės, daug prisidėję prie dainų švenčių rengimo darbų.

Kaip ir ankstesniais metais, švenčių dienomis pasirodys leidinys „Skambėk, daina“, žiniasklaida rašys apie kiekvieną atskirai ir apie visus. Iškilių tautos parengimą jau remia draugdos bendrovė „Lindra“, Lietuvos radijas ir televizija, akcinė bendrovė „Utenos gėrimai“, uždaroji akcinė bendrovė „Elsis“, Lietuvos žemės ūkio bankas, Vilniaus plokštelių studija, akcinė bendrovė „Lietuvos telekomas“, kitos įmonės, gamyklos, pavieniai asmenys.

Mikalojaus Vilučio šventės



Dailės galerija Panevėžyje Perkūno ir Respublikos gatvių sankryžoje. Pastatyta ant Kukoraičių sugriauto namo ploto

Pirmieji politiniai prezidento žingsniai

Naujojo Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS pastangos pertvarkyti vyriausybę susidūrė su nemažu pasipriešinimu ir susilaukė kritikos, ypač dėl buvusio švietimo ministerio prof. ZIGMO ZINKEVIČIAUS atleidimo

J. P. KEDYS, Australija

Lankydami Lietuvoje 1996 m. vasarą, parašiau straipsnį: „V. Adamkaus taikiny – prezidentūra!“. Tai buvo dar pusantros metų prieš rinkimus. Jame paminėjau V. Adamkaus veiklą „Santaros-Sviesos“ sambūryje, kurio šūkis buvo „Veidu į Lietuvą“, VLIKas šį bendravimą pasmerkė, nes svečius iš okupuotos Lietuvos parinkdavo Vilniaus kompartiją, o Maskva juos tvirtindavo.

V. Adamkus kaip JAV gamtosaugininkas dažnai galėdavo aplankyti Lietuvą. Tačiau didžiausias V. Adamkaus laimėjimas buvo, kai Stasys Lozoraitis jį pasikvietė pagalbininku į prezidentinius rinkimus prieš A. Brazauską. Nuo šio momento pakilo V. Adamkaus politinis svoris, bet, svarbiausia, anų rinkimų metu jis patyrė žmonių reikalavimus, o balsuotojai pirmą kartą susipažino su „amerikonu“.

Aną straipsnį paskelbė „Lietuvos rytas“, susilaukęs nemažos skaitytojų dėmesio. Viename laiške buvo paskelbta grupės žmonių nutarimas rinkti parašus už V. Adamkaus kandidatūrą į prezidentus. Kitame straipsnyje buvo kritikuojamas mano rašinys.

Savo atsakymu pažymėjau, kad didžiausias pavojus Lietuvai yra iš Rytų, ir vienintelė pagalba tuo atveju galėtų būti iš „Dėdės Samo“, ir tą pagalbą balsą geriausiai galėtų pristatyti V. Adamkus kaip Lietuvos prezidentas.

Išvadoje galima pasakyti, kad ta 0.5% balsų dalis, nulėmusi V. Adamkaus laimėjimą, iškilo dėl jo dalyvavimo Stasio Lozoraitio rinkimuose ir susipažinimo su Lietuvos balsuotojais.

Mažiau ministerijų

Dar rinkiminėje eigoje V. Adamkus siūlė sumažinti ministerijų skaičių iš 17 iki 12. Tam yra neginčytinas pagrindas, nes pvz. JAV su apie 270 mil. gyventojų apsieina su 16 ministerijų. Vokietijoje, didžiausia Europos ūkinė ir karinė jėga, turi tik 18 ministerijų. Tačiau premjeras Gediminas Vagnorius parodė stiprų pasipriešinimą. Mat

Keliu į tėviškės žemes

Prisimenant išeivio Adomo P. Jaso poeziją ir jo ryšius su moksleivija Lietuvoje.

Prieš trejus metus mūsų mokykloje (Švėkšnoje) įsteigta Adomo P. Jaso (jo paties iniciatyva) Tėvų garbės fondo premija, skirta abiturientui, geriausiai mokančiam lietuvių kalbą.

A. Jaso, šiuo metu gyvenantis Čikagoje, priklauso prie Švėkšnos Šilutės rajone iškilusių žmonių: rašytojo S. Stanevičiaus, grafo J. Platerio, J. Rugio, A. Rugytės, prelato J. Maciejausko ir kt.

Nors gimęs JAV, tačiau jo šaknys – Lietuvos žemėje. Mokėsi Švėkšnos gimnazijoje, studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete. 1943 m. baigė Vilniaus universitetą lietuvių k. ir literatūros studijas. Mokytojas Švėkšnos gimnazijoje. 1944 m. pasitraukė į Vakarus...

A. Jaso tėvų gimtinė – Kerbedžių km., nuo Švėkšnos apie 20 km. Amžnia poilsio vieta Pajūralio kapinaitės Šilutės rajone. Daug kilnių ir prasmingų darbų nuveikta šio žmogaus gyvenime. Žymus jis ir poezijos rinkiniais: „Širdis žody“, „Būk palaimintas!“

vis dar matosi sovietiniai likučiai: „Juo daugiau ministerijų, komitetų, komisijų, juo geresnis liaudžiai gyvenimas“. Dėl to pačios ministerijų skaičių sumažinti tikai iki 14.

Kitas V. Adamkaus siūlymas buvo panaikinti Europos ministeriją, kuri kryžiuosius su užsienio reikalų ministerija ir sukėlė nesantaiką tarp koalicijos. Mat užsienio reikalų ministeris yra Algirdas Saudargas, Krikščionių demokratų partijos narys, o Laima Andrikenė, Europos ministrė, Tėvynės sąjunga. V. Adamkaus siūlymu šią ministeriją būtina paversti departamentu užsienio reikalų ministerijoje. Bet šias cilutes rašant ir šiuo reikalu dar galutinio sprendimo nepadaryta.

Sekantis prezidento siūlymas buvo pakeisti švietimo ministerį prof. Z. Zinkevičių, nenurodant priežasčių! 1997 m. eigoje švietimo ministerija buvo kritikuojama dėl tautinio apsilėidimo Vilniaus krašto rajonuose. Dėl to 1997 m. pradžioje švietimo ministeriu buvo paskirtas Z. Zinkevičius, kuris atkreipė dėmesį į lietuviškas mokyklas Vilniaus krašte. Jis susilaukė lietuvių užtarimo, lenkų Varšuvoje ir Vilniuje nemažos kritikos. Dabar prezidento siūlymas Z. Zinkevičių atleisti, nepaminint priežasčių, sukėlė įvairių spėlionių. Vienas jų, kad tai surišta su jo kelione į Varšuvą!

„Amerikonas“ prezidentūroje

Iš 15 buvusių sovietinių respublikų ir iš 6 buvusių sovietinių satelitinė valstybių tik Lietuvoje buvo išrinktas prezidentu buvęs politinis pabėgėlis. Tai dar vienas lietuvių tautos kovinimo ženklas prieš bolševiką Maskvą, pripažintas ir paminėtas plačiai Vakaruose. Apie šį įvykį plačiai rašė tokie dienraščiai, kaip „Washington Post“, „Chicago Tribune“ ir kiti Amerikos bei Europos laikraščiai.

Verta paminėti, kad mėginimų buvo kandidatuoti į Lenkijos, Ukrainos ir Estijos prezidentus buvusių politinių pabėgėlių, bet jiems rinkimų laimėti nepasisekė.

darbų nuveikta šio žmogaus gyvenime. Žymus jis ir poezijos rinkiniais: „Širdis žody“, „Būk palaimintas!“

Isteigta premija – jaunimui didelę paskatą mokyti savo gimtąją kalbą, ją puoselėti. Juk tai brangiausias protėvių palikimas! Pavarasiais, pačiame žiedų mirgėjime, laureatai (jų jau yra du) atvyksta prie A. Jaso tėvų kapo, pamerkia gėlių, nulenkia galvas, parymo... Tikiu, kad meilė gimtinei, savo gimtajai kalbai, pagarba tėvams viens mus kūrė, lietuviškam ir dvasingam gyvenimui...

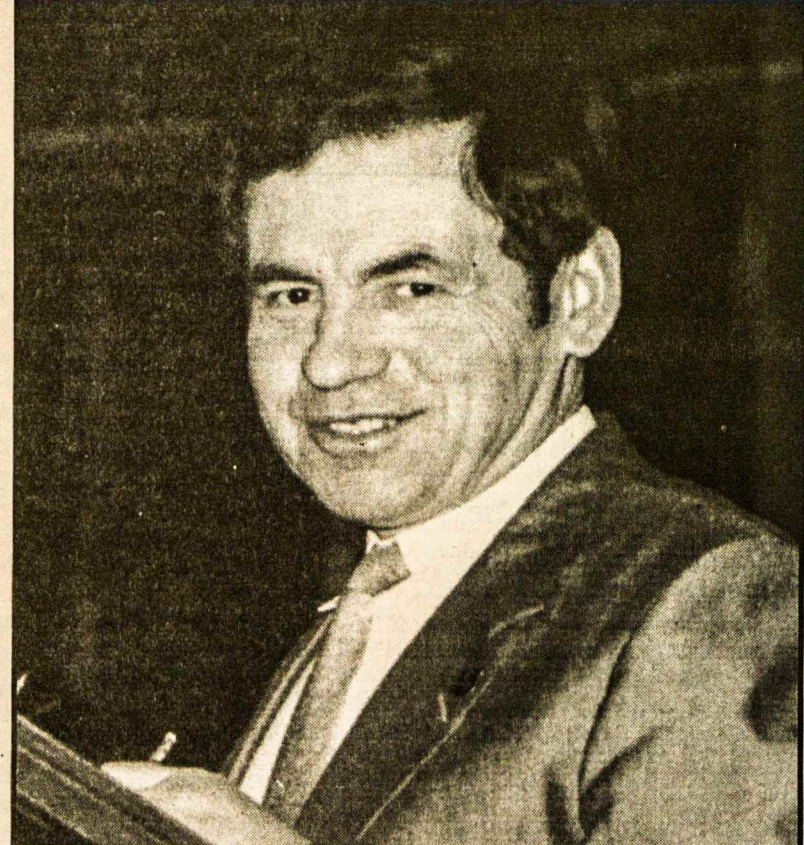
Šitie metai A. Jasui – garbios sukakties metai (90). Linkime jam šviesių ir prasmingų gyvenimo dienų! Tėvų gimtosios žemės keliu eis kartos, iškėlusios kaip žibintą šviesą, teisingumą, gimtųjų namų šilumą ir meilę. Pabaigai nieko geresnio negaliu rasti, kaip paties A. Jaso eilėrašio „Būk palaimintas!“ žodžius:

Kas tikės, kad pavarasiai sugrįžta – kad jie žiedus dar vyšnių nusimes? O bus vienas, kurs laimins tavo ryžtą – laimins kelią į tėviškės žemes...

Neškis viltį, lyg žydinčių aguonų, – tavo kojos nei mariose negrims. Žvilgink aukšą, pakeisdamas į duoną, pilstyk kraują pavargusioms širdims!

Virginija Vanagaitė-Peseckienė, Lietuvių kalbos mokytoja

Knygų rėškla „SAMOGITIA“ meniškai įraš knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412



A.a. prof. dr. KAZIMIERAS ANTANAVIČIUS, nepriklausomybės atstatymo signataras, Sąjūdžio ir steigiamojo seimo narys, miręs Vilniuje 1998 m. balandžio 16 d.

Raudonojo kaspino diena

ANTANINA GARMUTĖ

Taip kai kurie kauniečiai pavadinio kovo 14-osios įvykį Kaune, kai prie „Vyčio“ vidurinės mokyklos susirinkę piketuotojai neleidė ministerei L. Andrikeni susitikti su savo rinkėjais. Pike-to metu žuvo minios buvęs 57 metų kauniečių Vladas Pundzius. Kol buvo tiriamos dvi versijos – kalta ministrė ar ne – įvykis apaugo toli siekiančiais aiškinimais ir gandaiis. Valstybės ekonominės problemos kam kurių jėgų aiškiai buvo tempiamos ant politinio kurlalio. „Ak ta mūsų Nepriklausomybė“ viskuo kalta. Sklido šnypstimas – „prie rusų buvo geriau“!

Žiniasklaida su komunizmo dvasia išauklėtais žurnalais šaukė žmones į gatves. Ne, raudonų vėliavų nebuvo. Tačiau vėl, kaip kadaise, bolševikai buvo vadinami Lietuvos patriotais. Laikraštys „Kauno diena“ 1998. III. 16, nr. 60 korespondentė Violeta Vilkauskaitė rašė apie žuvusio Vlodo Pundzius mirtį: „...buvo labai geras žmogus, ryžtu labai panašus į savo tėvą Domą Pundzį. Lietuvoje gerai žinoma kaip kovotoją už laisvę.“

Lietuviškoje Tarybinėje enciklopedijoje, IX tome, 263 psl., apie Domą Pundzį parašyta aiškiai: „...revoliucinio judėjimo Lietuvoje veikėjas, VKP(b) narys, instruktorius, sekretorius. 1934 m. Maskvoje baigė Tarpautinę Lenino mokyklą. 1939-1940 Lietuvoje kalėjo...“

Kairiųjų jėgų pastangos išnaudoti kiekvieną sau palankią situaciją neslepia jų nusivylimą prezidento rinkimų rezultatais: jų remtasis kandidatas pralaimėjo. Todėl stengiamasi atsigriebtitriukšmauti, provokuoti, visomis išgalėmis siekti priešlaikinių seimo rinkimų. Lietuvoje, kur vietinių gyventojų yra apie 80%, verstis valdžią pačių lietuvių rankomis yra labai patogus. Rėksniai tylėjo, kai žlugo bankai, įmonės, žemės ūkis. Ar ne todėl tylėjo, kad tada jų niekas nesamėdė? Dabar gi susidaro įspūdis, kad vieni rėksniai elgiasi taip

Minėjime kalbėjo: Laisvės kovų sąjūdžio prezidento pirmininkas Jonas Čeponis, buvęs Kazimiero Pyplio bendrakis, seimo narys Kazys Bobelis, seimono Onutė Pyplytė-Vencevičienė.

Kovo 24 d. buvo paminėtas „Tauro“ apygardos „Geležinio vilko“ rinktinės vado Kazimiero Narkalos (Žaliukas, Pjūklas) ir jo kovos draugų Vytauto Jundilos, Vytauto Zemačio, Zigmo Juškos, Kazimiero Gudausko, Antano Prankos 50-osios žuvimo metinės Čiudiškių kaime.

Abiejuose renginiuose šv. Mišias aukėjo monsignoras Alfonsas Svarinskas, giedojas Birštono šaulių choras.

Birutė Jonelienė, Prienai

Kurortas, laukiantis lankytojų

Druskininkų Vilniaus alėja, K. Dineikos g-vė ir Laisvės aikštė paskirtos tik pėstiesiems. Grindisios žemės keliu eis kartos, iškėlusios kaip žibintą šviesą, teisingumą, gimtųjų namų šilumą ir meilę. Pabaigai nieko geresnio negaliu rasti, kaip paties A. Jaso eilėrašio „Būk palaimintas!“ žodžius:

Kas tikės, kad pavarasiai sugrįžta – kad jie žiedus dar vyšnių nusimes? O bus vienas, kurs laimins tavo ryžtą – laimins kelią į tėviškės žemes...

Neškis viltį, lyg žydinčių aguonų, – tavo kojos nei mariose negrims. Žvilgink aukšą, pakeisdamas į duoną, pilstyk kraują pavargusioms širdims!

Virginija Vanagaitė-Peseckienė, Lietuvių kalbos mokytoja

Kovo 13-ąją turiningai paminėtos Karolio Dineikos, čia įsteigto Gydymosios fizikultūros parko, 100-osios gimimo metinės. Tačiau dėl ankstesnio „pinių plovimo“ stanga ir lėšų, ir kartais gal organizuotumo. Neliko savitarnos valgyklų, Tvarkytinas „Saulės takas“ palei Ratnyčėlę. Nejauku eiti por visiška ap-

tarsi būtų pagrindžio komjaunuliai, o kiti – nelyginant senosios KPSS atstovai. Girdėti, kad jau ir pagrindinė „Tiesa“ platinama...

Keista, kad naivūs žmoneliai, pensininkai, panašiuose mitinguose kartais atliekantys pasyvių stebėtojų vaidmenį, nesuvokia, kad kerta šaką, ant kurios patys sėdi. Juk valstybingumą prarasti kur kas lengviau negu ji paskui atkovoti.

Prisimenam didvyrius

Daugelį metų nebuvo minimos nei jų gimimo, nei žūties datos, nebuvo žinoma apie jų didvyrišką ir tragišką gyvenimą. Tik laisvės laikais prisimenam ir pagerbiam tautos didvyrius, pokario partizanus, kurie 10 metų priešinosi okupantams, įrodė visiems pasauliui, kad lietuviai brangina laisvę.

Š.m. kovo 10 d. Prienuose buvo iškilmingai paminėtos laisvės kovų didvyrio, vieno ryškiausių partizaninio judėjimo dalyvių – Kazimiero Pyplio (slapyvardžiai Mažytis, Audronis) 75-osios gimimo metinės. Šia proga šalia Prienų krašto muziejaus buvo atidengtas koplytstulpis, kurį išdrožė tautodailininkas Algimantas Sakalauskas.

Minėjime kalbėjo: Laisvės kovų sąjūdžio prezidento pirmininkas Jonas Čeponis, buvęs Kazimiero Pyplio bendrakis, seimo narys Kazys Bobelis, seimono Onutė Pyplytė-Vencevičienė.

Kovo 24 d. buvo paminėtas „Tauro“ apygardos „Geležinio vilko“ rinktinės vado Kazimiero Narkalos (Žaliukas, Pjūklas) ir jo kovos draugų Vytauto Jundilos, Vytauto Zemačio, Zigmo Juškos, Kazimiero Gudausko, Antano Prankos 50-osios žuvimo metinės Čiudiškių kaime.

Abiejuose renginiuose šv. Mišias aukėjo monsignoras Alfonsas Svarinskas, giedojas Birštono šaulių choras.

Birutė Jonelienė, Prienai

leistus pastatus. Neveikia brangiai atsiėjusi „Nemuno“ sanatorijos koncertų salė. Buvusiame kino teatre „Voveraitė“ kažkas laiko automobilių...

Sanatorijos tegyvena viename ar poroj korpusų. Bent savivaldybė turėtų pasirūpinti, kad būtų uždarinti mažesniųjų ne-naudojamų vilų pačiame centre langai. Dabar por juos gali patekti piktavaliai, sniegas, lietus.

Panaikintos svarbios laboratorijos. „Grozio šaltinis“ iš 5-ų laukų vos čiurlena vienu. Įdaužtais ir tik po grobystų užkaltais langais stūkso senosios gydymo su tylinčia galinga katiline.

Prislopusi kultūrinė veikla ypač sanatorijose. Jose direktoriai dar vis nerengia bent kuklių iškilnių valstybinės šventės. Li-gi kultūros namų nužingsniuoti daugeliui besigudančių neleidžia sveikata ir sutampantis maitinimo laikas. Be to, apie tokius renginius kaip Kovo 11-oji pasigesta skelbimų. Tą dieną ne visur plevėsavo trispalvės.

Linkėtina gerų pereinamų kurortui, kad būtų įpakęti stiprinti žmonės ne tik kūniškai, bet ir dvasiškai. Jeronimas Šalčiūnas

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŽYDŲ ANTKAPINĖS PLOKŠTĖS

Kalėdų naktį vandalai Klaipėdoje subjaurojo penkias senovines antkapines žydų plokštes, kurios dabar yra įmūrytos atminimų sienoje. Žydų bendruomenė Klaipėdoje tada Chanukos švente minėjo simbolinę šviesos pergalę prieš tamsą. Ryta valytoja rado tas senovines plokštes apipildtas mėlynais dažais.

NEPRIKLĄSOMYBĖS KRYŽIUS

Vasario šešioliktosios pirmajam dešimtmėčiui buvo skirtas 1928 m. Žaslių šaulių būrio prie savivaldybės patalpų pastatytas nepriklausomybės kryžius. Jį 1964 m. sunaikino sovietinis okupantų režimas. Minint Vasario šešioliktosios aštuoniadesimtmetį, tas nepriklausomybės kryžius Žasliuose, dabartiniame Kaišiadorių rajone, buvo atkurtas ir atstatytas toje pačioje vietoje. Tačiau kryžiaus pašventinimo iškilmes sudrumsdė ten stovintis paminklas ir Maskvė tarnavusiems sribams. Mat pokarije savivaldybės pastatas, kuriame yra vidurinė mokykla, buvo tapęs sovietų NKVD ir jų talkininkų sribų būstine. Jos pusrūsėje buvo kalinami ir tardomi partizanai bei kiti Lietuvos laisvės kovotojai. Nenuostabu, kad Vasario šešioliktosios iškilmės dalyviai reikalauja pašalinti paminklą sribams bei kitiems NKVD aktyvistams, turintį užrašą "Garbė didvyriams".

VYSKUPYSTĖS MUZIEJUS

Atnaujintame Varnių kunigų seminarijos pastate norima įsteigti Žemaičių vyskupystės muziejų. Žinių apie pastangas "Lietuvos aide" pateikia Irena Vitkauskienė. Su atliktais projektavimais ir atnaujinimo darbais jau susipažino Lietuvos kultūros vertybių apsaugos departamento direktorės D. Varnaitės sudaryta komisija. Ji rado mūro sienas, varpinės bokštą, sumontuotas gelžbetonines perdangas, čerpiems uždengiant medinę šlaitinės konstrukcijos stogą. Varnių kunigų seminarijos rūmų atnaujinimas jau vyksta aštuntuosius metus. Jau išleista beveik du milijonai litų ir dar reikės apie milijoną litų užbaigti to pastato pietinės dalies atnaujinimą. Toje dalyje jau buvo planuota 1998 m. pabaigoje atidaryti pirmąją Žemaičių vyskupystės muziejaus rodinį parodą. Tačiau nuo 1997 m. pabaigos visiškai nutrūko lėšų įplaukos seminarijos pastatui atnaujinti. A. Ivinskis, Žemaičių vyskupystės muziejaus steigimo koordinatorius, nusiskundžia, kad oficialiai valdžios dar nėra patvirtinti Varnių kunigų seminarijos rūmų priklausomybės ir naujosios paskirties reikalai. Sovietmetyje tie rūmai priklausė Varnių žemės ūkio mokyklai. "Lietuvos aide" atstovės Irenos Vitkauskienės pranešimo antraštė klausia: "Ar šiame amžiuje pradės veikti Žemaičių vys-

kupystės muziejus?" Pasak steigėjų koordinatoriaus A. Ivinskio, reikiama tikėtis, kad kultūros ministerija skirs pakankamai lėšų, ir iki 2000 metų muziejus pradės veikti.

LAUDIES MENO SAVAITĖ

Utenos jaunimo pramogų centre ir miesto mokyklose buvo surengta Lietuvos liaudies meno pažinimo savaitė. Jai buvo skirtos karpinių, šiaudinukų, senovinių lietuvių liaudies muzikos instrumentų, Utenos rajono tautodailininkų ir moksleivių darbų parodos. Šį renginį suorganizavo Kraštonos pagrindinės mokyklos mokytoja Dalia Dindienė ir Utenos kraštotyros muziejaus darbuotoja Milda Skaisgirienė.

PASLAUGOS SIGNATARAMS

Lietuvos ministerių kabinetas pritarė valstybinių pensijų įstatymo trijų straipsnių pakeitimų projektui. Ties pakeitimais liečia vis didėjančias paslaugas Kovo vienuoliktosios nepriklausomybės akto signatarams. Su jais jie dabar galėtų gauti net ir pirmojo laipsnio valstybinę pensiją, nesuvaržytai joms iš anksto nustatyto metinių paskyrimų skaičiaus. Seniau tokių valstybinių pensijų nebuvo leidžiama paskirti daugiau kaip penkiolika per metus. Įstatymo pakeitimas taipgi leisti ir signataro laidotuves valstybinėmis lėšomis. Joms betgi būtų galima paskirti tik iki 50 minimalių gyvenimo lygių (MGL). Šiuo metu tas vienas MGL yra 120 litų, bet jo vertė gali keistis ateityje. Kiekvienam mirusio signataro šeimos nariui būtų išmokama vienkartinė 10 MGL dydžio pašalpa. Signataro antkapio pastatymui ir kapo priežiūrai 100 MGL sumą turėtų paskirti savivaldybė to miesto ar rajono, kuriame jis palaidotas. Šį projektą jau yra paruošusi vyriausybė. Jį dabar turės patvirtinti, pakeisti ar atmesti Lietuvos seimas, o jame turbūt dar yra ir Kovo vienuoliktosios akto signatarų.

REIKIA DOKUMENTŲ VARDYNO

Biržų rajono Klausučių kaime gyvenantis V. Kazlauskas siūlo išleisti lietuvišką archyvinų dokumentų vardiną. Mat tie, kuriems dabar tenka ieškoti prieškarinio laikotarpio gimimo, santuokos ar mirties liudijimų, turi nueiti kryžiaus kelius. Pasak V. Kazlauskos pranešimo "Lietuvos aide", juos ten nutiesė "nepakeičiami" veikėjai, kurių išsilavinimas – aukštasis partinis, bet nebaigtas vidurinis. Sutuoktinių liudijimo prirėkė E. Dagienė pristatyti Biržų pensijas tvarkančiam Sodros skyriui. Mat jo darbuotojai nepasitiki įrašais pasuose, nors jie ten yra patvirtinti oficialiais antspaudais. Iš valstybinio metrikų archyvo buvo gautas pranešimas, kad ten tokios santuokos dokumento nebėra, tad ir jo liudijimo Sodrai nebus galima išduoti. Tik tada netikėtai paaiškėjo, kad kažkas visais Biržų reformatų evangelikų religinės metrikos knygas buvo nunešęs ne į valstybinį archyvą, bet į Biržų muziejų, negalintį išdavinti santuokos liudijimų. Archyvinų dokumentų vardinys padėtų išvengti tokių absurdiškų klaidų. Tada būtų žinoma, kur ir kokius archyvinus dokumentus reikia pristatyti bei kur juos galima gauti. V. Kst.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3



Velionis VINCAS JANUŠKA tarp savųjų 1996 m. sulaukęs 90 metų amžiaus. Iš kairės: dukterė Danguolė, prel. J. Bertašius, V. Januška, žmona Elena

Jis išėjo paskutinis

Atsisveikinimo su a.a. Vincu Januška

WINNIPEG, Manitoba. Jie buvo penki broliai ir viena sesuo. Visi darbštūs visuomenės veikėjai, tėvynės mylėtojai, daug jėgų atidavę lietuviškumo išlaikymui šioje šalyje. Pirmas iš brolių Janušų su šiuo pasauliu atsiskyrė Jurgis, vėliau Juozas, po jo – Petras, jį sekė Mykolas, o 1998 m. kovo 19 d. sulaukęs 91 metų amžiaus mirė paskutinis brolis Vincas.

Velionis gimė 1906 m. rugsėjo 9 d. tautiškai susipratęs ūkininko šeimoje, Janonių km., Kurklių valsė, Ukmergės apskr. Atlikęs karinę prievolę, grįžo į tėviškę su vyr. puskarininkio laipsniu. Vadovavo Kurklių šaulių būriui. Vėliau įstojo į policiją ir buvo paskirtas į sargybos skyrių prezidento A. Smetonos sodyboje Užulėnyje, kur tarnavo iki sovietų okupacijos. Sovietams įžengiant į Lietuvą, palydėjo prezidento A. Smetonos žmoną iki vokiečių sienos, o pats po kurio laiko grįžo į tėviškę.

1944 m. visi broliai ir sesuo pasitraukė į Vokietiją, iš kur vyriausio brolio Mykolo, gyvenusio Kanadoje, rūpesčiu 1947 m. visi keturi broliai su šeimos niais atvyko į Vinipegą ir pagal sutartį dirbo pas apylinkės ūkininkus. Sutarčiai pasibaigus, Vincas gavo darbą prie geležinkelio, o vėliau Vinipego centrinio šildymo įmonėje. Iš ten perėjo į "Siemens" bendrovės telefonų įrengimo skyrių, kuriame dirbo iki išėjimo į pensiją.

Nuo pat atvykimo į Vinipegą Vincas aktyviai įsijungė į visuomeninę veiklą. Kartu su žmona Elena dainavo chore, šoko tautinius šokių, akompanavo akordeonu. Buvo KLB apylinkės valdybos narys ir ilgalais Kanados lietuvių fondo atstovas Manitoboje, dosnus jo dėmesys. Jo vasarvietė prie Vinipego ežero tapo bendruomenės pobūvių vieta, kur savaitgaliais suvažiudavo daug Vinipego lietuvių. Atvykus į Vinipegą kun. J. Bartašiui, Vincas su broliu Mykolu įsijungė į šventovės organizavimą bei jos statybą ir dirbo statybos komiteto finansų teltimo nariu. Augino dukrą ir du sūnus, kuriems paaukus irgi aktyviai įjungė į veiklą – dukterė šokių akompaniatorė, choro vedėja, vargonininkė, o sūnūs – Mišijų patarnautojai ir tautinių šokių šokėjai. Deja, sūnaus Algio ankstyva mirtis giliai sukrėtė visą Vincos šeimą ir Vinipego lietuvių.



JAV Lietuvių bendruomenės Klivlando apylinkės narių susirinkimas 1998.III.29, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba: dr. V. Stankus, dr. R. Šilkaitis, dr. D. Degesys. Nuotraukoje – naujoji ir buvusi valdyba
Nuotr. V. Bacevičiaus



517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg

Dėl informacijų skambinkite:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (904) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007

Hamilton, Ont.

ATEITININKŲ veiklos metai sėkmingai prabėgo ir jau vasara artėja. Kviečiame visus ateitininkus ir prijauniančius dalyvauti Mišiose balandžio 26 d., 9 val. ryto. Po Mišių prie kavutės bus gera proga kartu pabendrauti.

Ateitininkai

HLSK "KOVAS" praneša, kad jaunių "B" berniukų komandos ruošimasis į 6-tas Pasaulio Lietuvių Žaidynes Lietuvoje, dėka gražaus atsiliepimo iš Hamiltono ir apylinkės lietuvių bei plačios visuomenės, vyksta sklandžiai. Iš komandos sastato, paskelbto "TZ" nr. 14, iškrito Zach Vaitis, o prisidėjo Andrius Pargauskas.

Lėšų teltimo vajus vyksta ir toliau. Šių metų gegužės 3 d. po abiejų Mišių, Jaunimo centre išvykos lėšų teltimo tikslui bus pusrėčiai ir loterija. Kviečiame visus atsilankyti, pasivašinti, išbandyti laimę ir tuo pačiu pabendrauti su į Lietuvą vykstančiais žaidėjais.

Norintys šią išvyką finansiniai paremti prašomi kreiptis į Marijų Gudinską, tel. 547-4536 arba į Arvydą Šeštoką tel. 905-829-2289.

Primename, kad tam tikslui Hamiltono lietuvių kredito kooperatyve "Talka" yra atidaryta sąskaita – "Kovas-Lietuva" #1013368.

Junkimės visi paremti šį neeilinį projektą.

HLSK "KOVAS"

A.a. NIJOLĖS MURPHY-BENIŠYTĖS atminimui, užjaučiant giliame liūdesyje likusius šeimos narius, Pagalbai Lietuvos Vaikams aukko: \$50 – V. V. Benišiai; \$25 – A. Adomaskienė, E. Gudinskienė – Simcoe, Ont., M. V. Leparskai, A. P. Volungės; \$20 – G. Agurkienė, T. J. Andriukaičiai, E. Bajoraitienė, D. Chiarelli, A. Deksnienė, E. K. Gudinskai, A. Jonikas, D. Jonikaitė, D. M. Jonikai, S. K. Karaškai, O. Linčauskienė, S. Matukaitienė, A. M. Pusedriai, L. Stukienė, A. S. Urbanavičiai; \$10 – A. Gedminienė, F. M. Gudinskai, K. V. Gelžiniai, A. Mačiulaitienė.

A.a. ANTANINOS ASMENA-VIČIENĖS atminimui užjaučiant jos vyrą Juozą ir artimuosius vietoj gėlių Pagalbai Lietuvos Vaikams aukko: \$100 – A. G. Skaisčiai; \$50 – J. Z. Didžbaliai, D. M. Jonikai, A. A. Pilipavičiai, O. B. Steponavičiai; \$30 – L. Stukienė; \$20 – B. Antanaitienė, E. Bajoraitienė, E. K. Gudinskai, I. J. Jokubynai, J. V. Pilkauskai, E. Repčytė; \$10 – J. Astas, M. Borusienė, L. P. Ciparai, K. V. Gelžiniai, P. Krivinskienė, E. Mažulaitienė, I. Vasiliauskiene, P. Vitienė; \$5 – F. M. Gudinskai.

A.a. Antaninos Asmenavičienės vyras Juozas, ilgametis mšų organizacijos rėmėjas savo žmonos vardu paaukojo \$200.00.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

PLV komitetas

Vancouver, BC

A.a. EMILIUS SMILGIS. Vankuverio apylinkės lietuvių atsisveikino su savo pirmuoju pokarinio laikotarpio veikėju – visuomenininku. Velionis kilęs iš Sodelišės, Biržų apylinkės. Baigęs gimnaziją Biržuose, studijavo ekonomiją Lietuvoje dirbo Žemės ūkio banke, vėliau Lietuvos banke.

Į Kanadą atvyko 1947 m. pas savo seserį Katryną Kiaugienę, Saskatchewan, kur dėl darbo trūkumo ir pasirinkimo persikėlė į Vankuverį. Gavęs pastovinę darbą lėptjūvėje, velionis greitai prisidėjo prie veikiančių tautiečių vienetų. Suorganizavo Kanados lietuvių tarybos skyrių, kuriam vadovavo.

Kai 1953 m. pradėjo organizuoti KL bendruomenę, jo vadovaujamas tarybos skyrius prisijungė bendram veikimui. Velionis buvo visų tautiečių gerbiamas. Kai 1961 m. išvažiavo į Torontą, kur gavo darbą savo srityje lietuvių kredito kooperatyve "Parama", vankuveriečiai jo labai pasigedo.

Išėjęs į pensiją vėl sugrįžo į Br. Kolumbiją ir apsigyveno Richmond'e kur sulaukė 92 m. amžiaus. Po trumpos ligos 1998 m. kovo 8 d. mirė. Palikdamas liudinčią žmoną Vanda, su kuria praleido 62 metus, seserį Kotryną, dukteris Vidą ir Aldoną, sūnų Aręją (Harry) ir šešis vaikaičius.

Kovo 13 d. po iškilmingų pamaldų, dalyvaujant gausiam būriui pažįstamų ir draugų St. Joseph's The Worker Parish šventovėje, palaidotas per "Forest Lawn Funeral Home" Burnaby vietovėje. P. Sk.

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.PhM

10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas
Sveikatos priežiūros įrankiai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Floridos lietuvių dienoms, pirmajam tokiame renginiui, buvo pasirinkta turbūt veikliausia ir didžiausia lietuvių kolonija St. Petersburg, turinti net ir savo klubą. Šį istorinį renginį, įvykusių vasario 20-22 d.d., suorganizavo visuomenininkai Angelė Karnienė ir Mečys Šilkaitis, turėję didelį būrį talkininkų. Dienų atidarymas įvyko didžiuliam Šv. Judo katedros centre. Dalyvius ten pasveikino jau minėti šio renginio organizatoriai. Invokaciją, dėkiojančią Dievui už tėvišką Lietuvos globą, sukalbėjo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Tada prasidėjo gausūs sveikinimai. Tarp tų kalbėtojų buvo ir Lietuvos ambasados I sekr. Rolandas Kriščiūnas. Dalyvių laukė didžiulė tautodailės, filatelijos, numizmatikos paroda. Sekmadienį Mišias Šv. Judo katedroje su lietuvišiais kunigais koncelebravo vysk. P. Baltakis, OFM. Koncertinėse programose dalyvavo jungtinis Floridos lietuvių choras, Čikagos lietuvių tautinių šokių grupė "Grandis", St. Peterburgo "Audros" šokėjai. Į Floridos lietuvių dienas buvo įtrauktas ir tradicinis pokylis. Dienose dalyvavo ir keli šimtai svečių. Pirmasis bandymas pavyko.

Vokietija

Vasario šešioliktosios gimnazija nuo grėsusio uždarymo buvo išgelbėta bendromis Lietuvos ir Hesse vyriausybių, Vokietijos katalikų vyskupų, Lampertheimo miesto ir lietuvių aukomis. Naujieji mokslo metai ir vėl bus pradėti – įprastu laiku š.m. rugpjūčio 31 d. Aukštą šios gimnazijos lygį liudija geri abiturų egzaminų rezultatai. Mokomasi pagal Hesse švietimo ministerijos nustatytą programą. Abiturų egzaminai laikomi pas vokiečius. Jų išduotus abiturų atestatus pripažįsta visos aukštosios mokyklos Vokietijoje. Šiuo metu jau pradeda naujų moksleivių registraciją. Platesnė informacija gaunama šiuo adresu: Litaiches Gymnasium, Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim. Tel. 06256-322, faksas 16256-1641.

Moksleiviai gyvena moderniam bendrabutyje dviese viename kambaryje. Vasario šešioliktosios gimnazija turi didelę biblioteką, kompiuterių kabinetą, sporto, žaidimų, televizijos ir muzikos kambarius, futbolą, krepšinio ir tinklinio aikštes. Moksleiviai taipgi gali mokytis griežtų muzikos instrumentais, groti orkestru, šokti tautinius šokius, dalyvauti skautų bei ateitininkų veikloje. Jų laukia ir bendradarbiavimas su kaimynine gimnazija, muzikos mokykla bei sporto klubais.

Britanija

DBLS Derby apylinkės nariai šio savo skyriaus pusės šimto metų sukaktį kovo 22 d. paminėjo Ukrainiečių klube suaukštavo penkiasdešimtuosiu metų savo narių susirinkimu. Šio sukaktinio susirinkimo dalyvius pasveikino DBLS skyriaus valdybos pirm. J. Levinskas. Skyriuje dar yra 40 aktyvių narių, užsimokančių nario mokesčių. Revizijos komisijos sekr. G. Zinkienė džiaugėsi tvarkingai

vedamomis atskaitomybės knygomis. Nariai vienbalsiai nutarė pakelti dar vieneriems metams dabartinę valdybą – pirm. J. Levinską, vicepirm. J. Maslauską, sekr. A. Tiviečių ir įžd. B. Levinskienę. Atstovais į DBLS ir LNB visuotinius suvažiavimus buvo išrinkti A. Tiviečius ir J. Maslauskas. Jie reikė nusivylimą dabartiniu susiskaldymu, pastebimu "Europos lietuvių" neaiškiuos pasisakymuos, nukreiptuos prieš DBLS centro valdybą ir senąją kartą. Pasak atstovų į suvažiavimus išrinkto J. Maslauskos, jei permaina yra normalus procesas, tai ji turi vykti palaipsniui, o ne staigiai primetu revoliuciniu pakeitimu. Derby DBLS skyrių kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį aplanko kun. dr. S. Matulis, MIC, atnašauti lietuviškų Mišių.

Lietuvių Namuose Londone kovo 8 d. buvo pagerbtas londonietis rašytojas Kazimieras Barėnas, neseniai sulaukęs amžiaus devyniasdešimtmečio. Pagerbtųjų vakarą surengė DBLS kultūrinis ratelis. K. Barėnui ir literatūrai teko antroji vakaro dalis. Mat pirmojoje buvo paminėta Kovo vienuoliktoji. Apie ją kalbėjo iš Lietuvos sugrįžęs ambasadorius Justas Paleckis. Jis taipgi dalijosi įspūdžiais iš naujojo prez. Valdo Adamkaus įvesdinimo iškilmių, susitikimų su valdžios atstovais ir seimo nariais. K. Barėno minėjime apie jo knygas ir nuveiktus kitus darbus rengėjų vardu kalbėjo DBLS centro valdybos narys E. Šova, pasiskaitęs ir ištrauką iš K. Barėno "Beragio ožio metų". Programon įsijungė buvusi torontietė Živilė Šlekytė-Stanton, tapusi kvalifikuota profesine aktore Britanijoje. Ji skaitė ištrauką iš K. Barėno knygos "Atsitiktiniai susitikimai". Sukaktuvininką K. Barėną Lietuvos rašytojų sąjungos tautine juosta apjuosė ir pasveikino Lietuvos ambasadorius Justas Paleckis.

Lenkija

Smalėnų parapijos šimto metų sukaktis 1997 m. lapkričio 9 d. buvo paminėta suakutvinėmis Mišiomis. Jos buvo atnašaujos lenkų kalba su keliomis lietuviškomis maldomis ir giesmėmis. Lietuvis verslininkas Jonas Gasparavičius šios sukakties proga Smalėnų parapijai paaukojo gražią atminimų lentą lenkų ir lietuvių kalbomis. Smalėnų parapijai dabar priklauso 193 šeimos turintys aštuoni kaimai.

V.Kst.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitę, B.A.
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 Ji mielai jums patarnaus.
 Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmenines nuo6.25%
santapus2.25%	nekl. turto 1 m.6.250%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius3.00%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2,000. Be to, narių santapus apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius3.25%	
1 m. term. indėlius4.00%	
2 m. term. indėlius4.25%	
3 m. term. indėlius4.50%	
4 m. term. indėlius4.75%	
5 m. term. indėlius5.25%	
IR RIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.4.00%	
2 m. ind.4.25%	
3 m. ind.4.50%	
4 m. ind.4.75%	
5 m. ind.5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA



- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLIAIS
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Sakmė apie Juzę

Vietoj gėlių ant a.a. Juzės Valaitienės kapo

ALFONSAS NAKAS

Šį nekrologą pradėdamas turiu pastebėti, kad neradau jam geresnio pavadinimo kaip Juozo Baltušio geriausio veikalo; tik ten JUZA, o čia – JUZĖ.

Po sunkios kelerių metų ligos Juzė Valaitienė mirė HHSC-Chedoke ligoninėje Hamiltone 1998 m. sausio 23 d. Po gedulinių šv. Mišių, aukotų kun. K. Kaknevičiaus Londono lietuvių Šiluvos Marijos šventovėje sausio 26 d., palaidota Londono Šv. Petro kapinėse, šalia anksčiau mirusio vyro.

Juzė (Juzefa Rožė) Stanevičiūtė gimė 1921 m. vasario 13 d. Panevėžio aps. Subačiaus vls., Gelažių bažnytkaimyje, ūkininkų šeimoje, kurioje kartu augo ir jaunesnis brolis Juozas, miręs anksčiau. Baigusi Panevėžio mergaičių gimnaziją, 1939 m. Kauno VDU pradėjo studijuoti teisių fakultete, ekonomijos skyriuje. Lietuvai Vilnių atgavus, mokslus tęsė Vilniaus un-te nacių okupacijos metais, dirbdama konservų fabrike "Baltika" sekretore-vertėja.

Šioje įmonėje 1941 m. vasarą su Juzė prasidėjo šio nekrologo autoriaus pažintis, trukusi 57-rius metus, iki jos mirties. Ketverių metų sėkmingoms studijoms baigiantis, paskutinius egzaminus laikant, 1943.III.17 naciai universitetą uždarė. Beje, ir gimnazijoje, ir studijuodama buvo ateitininkė.

Degantį Vilnių palikome 1944 m. liepos 3 ar 4. Po kelių dienų tėviškėje nusprendžiau trauktis Vokietijon. Liepos 9, Panemunėlio stoty įsigavau į Obelių-Radviliškio-Kauno traukinį, kuris ilgai stoviniavo visose stotyse. Subačiuje, už perono tvorėlės, stovėjo Juzė. Jai ištariau, kad traukiuos Vokietijon. Ji sakė liksianti. Atsisveikinom "amžinai". Kai 1948-jų vasarą Miunchene nuėjau į Kanadon išvykstančių stovyklą, Frunk-Kasernę, atsisveikinti su viena rokiškiete, tiesiai apstulbau išvydęs Juzę, gyvenusią Memmingene, irgi vykstančią į Kanadą. Susitikimas man buvo likiminis: ji supažindino su mergaite, su kuria, Kanados laivui mėnesius vėluojant, susidraugavom ir į pažadėjo manęs laukti atvykstančio į JAV. Mes susituokėm 1949-jų rudenį ir, kas žino, gal sulauksime auksinio jubiliejaus...

(Atsiprašau skaitytoją už šį interpa. Bet tai dalis Juzės istorijos). Kanadon 1948-jų rudenį atplaukusi, darbo sutartį su valdžia

atliko prerijų ūkyje, Saskatčevane. Po sutarties metų sustojo Windso-re. Už abi valstybes skiriančios Detroito upės gyveno teta, motinos sesuo, su šeima. Ji bandė perkelti Juzę į JAV; sudaryti sąlygas studijoms, tinkamam darbui. Bet Hamiltone jos laukė Vokietijoje pažintas agronomas Kazys Valaitis. Pasirinko Hamiltoną, o studijos – gal vėliau. Su Kaziu Valaičiu ji susituokė 1950 m. rugsėjo 12.

Hamiltono įsikurti buvo sunku. Masalas greit ant kojų atsistoti buvo tabako auginimas. Bene dvejus metus tabako ūkį nuomojo Aylmer, Ont. apylinkėje su darbai susipažinę, pinigų pasiskolinę, nusipirko nuosavą, Mt. Brydges, Ont., miestelio rytiniame pakraštyje. Puikios tabakui žemės bene 80 akrų, o darbininkai tik du: aukštas, laibas, bet muskulingas Kazys ir jam vos iki krūtinės lieknutė Juzelė. Dar kai kas: su skurdžia manta, iš Aylmerio jie jau atsivežė du mažylius – Jurgį ir Vytautą. O per pirmą dešimtmetį gims dar trys – Danutė, Vida ir Antanas. Ilgai dar jie bus ne padėjėjai, o motinos jėgų alintojai.

Stigo ūkio padargų, mašineries. Nebuvo atliekamo cento pasta-tų remontui. Nuo gegužės pradžios iki rugsėjo vidurio Kazys galėdavo pamiegot kasnak, įskaitant ir dienas, kurias mes vadinom šventadieniais, po 4-5 valandas, o Juzelei užtekdavo 2-3 valandų.

Taip vasara po vasaros, o ar nuims derlių, kuris tikrai nešė gerą pelną, niekada nebuvo tikri. Dvi siaubingos nelaimės, vidurvasario ledų kruša ir ankstyva šalna, metų derlių sunaikindavo per kelias valandas. Ne kartą tai patyrė visi tabako augintojai, įskaitant ir Valaičius. Apdrauda baisiai brangi, tai rizikuodavo, kad ir kažin kas.

Darbo valandos tabakui augant neleidavo lovos pasiekti, o atsigulus mintys apie ledų krušą ar šalną neleidavo užmigti. Mes lankydamiis sakydavom, kad jūsų butis nuo sibirinių skiriasi tik tuo, kad turite apatį maisto. Jie tylėdavo. Bet išeities ieškojo. Bankams įsikolinę, pasistatė modernią paukštidę ir joje apgyvendino keletą tūkstančių veislinių kalakutų. Šis verslas buvo pelningas ir su daug mažesne rizika. Tabako auginimas tapo antraičio ūkio dalimi.

Prie kalakutų buvo apstas lengvų darbų ir augantiems vaikams. Dabar Juzės gyvenimas pasidarė daug lengvesnis. Lengvesnis

fiziškai ir visa jausena. Jos gyvenimo svarbiausias tikslas pildėsi. Visi penki vaikai užaugo sveiki, net daug mažiau jutę žaliąjį tabako terorą už tėvus. Visi jie sportavo, skautavo, dalyvavo lietuvių choruose, šoko tautinius šokius. Visi trys broliai buvo pasižymėję krepšinin-kai. Danutė sporto vadovai ruošė olimpiniam trumpų distancijų bėgimui, ir tik apgadinusi širdį turėjo pasitraukti. Svarbiausia, visi penki baigė aukštuosius mokslus, turi gerus darbus, šiuo metu auginą jau aštuonis vaikičius.

Pirmoji didelė nelaimė – auglys Kazio smegenyse. Nepiktybinis, bet neišoperuojamas. Juzė bene trejus metus jį slaugė vežiojamoje kėdėje ir, agonijos mėnesiais, Strathroy, Ont. miesto ligoninėje. Jo kančias lengvindama, Juzė praleido tūkstančius valandų.

Kazys Valaitis mirė 1980 m. spalio 26. Po visų fizinių vargų ir dvasinių kančių, kita moteris būtų vengusi ligoninių, kaip ugnies. O Juzė? Po vyro mirties kiek atsigavusi jį už aciu nuėjo į "jo" ligoninę kas savaitę po dieną dirbti, slaugyti pačius sunkiausius ligonius. Šitaip keletą metų.

Juzė mėgo literatūrą. Nežinojom, nepasakodavo, kodėl ji pasirinko ekonomijos studijas, kai buvo gimusi literate. Tiek gimnazijoje, tiek ir universitete, artimiausi jos draugai buvo literatai: Vytautas Mačernis, Paulius Jurkus, Pranė Aukštikalnytė, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Julija Švabaitė ir daug kitų. Apie tas draugystes ji mum daug pasakodavo. Su kai kuriais ir sunkiausiais tabakinės metais susirašinėjo. Jau laisvon Lietuvon nuvykusi su Pr. Aukštikalnyte susitiko. Jai sunkiai susirgus, iki mirties ją rėmė materialiai.

Juzė aistringai mėgo teatrą. Studijuodama, vakarais lankė Alg. Jakševičiaus dramos studiją. Ūkyje gyvenimui palengvėjus, Londono Grand teatre turėjo sezoninį bilietą ir lankydavo kiekvieną spektaklį. Vazinėdami į Stratfordo festivalį, pakeliui sustojo Mt. Brydges, ją pasiimdavom. Po dviejų spektaklių vidurnaktį jį ūkį sugrįžė, prie vaišių iki paryčio dalindavomės spektaklių įspūdžiais.

Vienu metu ir pati literatūrinės savo jėgas išbandė. Bene Londone įstojo į "Creative Writing" būrelį, teorinėm žiniom padedantį įsivaiduoti "bestsellerių" rašytojam. Vienąkart, grįždami iš Stratfordo, jai papasakojom apie mus ištikusį nemalonų, bet gana juokingą išgyvenimą. Pasakojimą jį panaudojo kaip siužetą savo novelei. Už kūrinių profesorius jai parašė A+ pažymį, o kai viešai perskaitė,



Medžio skulptūra "Gyvybės medis" Juokrantėje Ntr. R. S. Jonaitienės

susilaukė audringų katučių.

Pačiais sunkiaisiais tabakui laikais vienintelė jos paguoda būdavo didžiulis radijo aparatas ant virtuvės spintos. Iš tos dėžės – ir BBC kultūrinės transliacijos, ir žinios, ir... sportas. Taip! Ji, žaidynių nematydam, išmoko visas amerikietiško futbolo, beisbolo bei kelių kitų sportų taisykles ir sekdam žaidimų eigą. Mums rausdavo ausys, kai ji ne tik pasakodavo apie rezultatus, bet ir žinojo visų gerųjų žaidėjų pavardes.

Juzė buvo pavydėtina kalbėtoja. Mūsų švenčių metu ji visiems svečiams pasakodavo, kaip mus suvedė ir apvedino. Vis kitokių atšvaitu, vis naujai ir juokingai. Prisimenu, nuvykę į Mt. Brydges, ant stalo radom atskleistą The Londoner Free Press dienraštį su dviem ar trim jos nuotraukom ir aplink nuotraukas – reportažą apie ją. Mat susirinkę tabako ūkininkai su miesto ponais turėję kažkokį nemalonų pasitarimą. Mekenės vienas vyras, vapėjęs kažką kitas, bet ponai niekaip jų problemų nesu-pratę. Atsistojusi Juzelė ir vieno atokvėpiu išrėžusi keliolikos minučių kalbą. Kilusi plojimų audra iš "draugų" ir iš "priešų". O reporteriai viską aprašė dienraštyje.

Ak dar jos vaišingumas vi-siems, kas tik į Mt. Brydges užsuk-

davo! Daržovės, vaisiai, kalakutai, pačios kepta ruginė duona, pačios augintų gėlių puokštės. Visiems dailindavo negalėdama, ir vis kažkaip nepritrūkdavo. Retas težiuno, kad jos kasmetinėm duoklėm buvo auginamas ir mokslinamas berniukas Afrikoje.

Vaikams išsikėlus į miestus, bet dažnai ją lankant, kambarių sienos išspuodė vis naujomis vaikiškių nuotraukomis, jų piešiniais "močiutės garbei". Regėjosi, kad tokia idilija, vargams pasibaigus, vis tęsis ir tęsis. Deja...

Atsėlino kažkokia liga, kuria, sakoma, suseraga vienas iš 20 milijonų. Medicinai žinoma, bet nepagydoma. Ėmė alpti namuose, teatre, gatvėje. Atgijusi nežinodavo, kada ir kaip tai atsitiko. Ligai įsigalint gausėjo komplikacijos. Retėjo laiš-kai. Balsas telefono auselėj virto šnabždesiu. Ji užgeso, likus lygiai trim savaitėm iki 77-to gimtadienio.

Jos artimas draugas iš Panevėžio ir Vilniaus laikų dr. Vytautas Majauskas Juzės vaikams parašė su ja atsisveikinimo laiška, kurį baigė šiais žodžiais: "Melskitės ne tik už ją, bet ir į ją; ji išprašys Viešpaties užtarimų jums, jūsų vaikams ir ateinančioms kartoms..."

Ačiū, Juzele, kad per dešimt-mečius su mumis buvai ir kad, tiki-mės, amžinai su mumis būsi...

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Ata
muzikas
STASYS
GAILEVIČIUS

(1904.XI.28 – 1997.V.4)



Mišios už jo vėlę bus atnašaujamos 1998 m. balandžio 26, sekmadienį, 9.30 val. ryto, Lietuvos kankinių parapijos šventovėje.

Su liūdesiu ir meile prisimena –

ŠEIMA

Iš Britanijos lietuvių veiklos

PIRMOJO SKYRIAUS METINIS SUSIRINKIMAS. DBLS-gos pirmasis Londono skyrius įsisteigė 1947 m. rugsėjo 13 d. Steigiamajame susirinkime dalyvavo apie 100 lietuvių, nariais įstojo 63. Išrinkta valdyba: pirmininku A. Rudzevičius, nariais – Z. Mackevičius, Juozas Senkus (vėliau išvykęs į Torontą), Stasys Puidokas.

Š.m. vasario 22 d. įvyko skyriaus narių metinis-visuotinis susirinkimas Londono lietuvių parapijos salėje. Pirmininku išrinktas Justas Černis, sekretorium – Zigmas Juras, balsų skaičiuotoju B. Butrimas. Susirinkimo pradžioje tylos minute buvo prisiminti ir pagerbti skyriaus mirusieji nariai. Pirm. Justas Černis apžvelgė 1997 m. veiklą. Buvo surengti du Londono lietuviams išvažiavimai į Lietuvį sodybą – Headley Park, surengta tradicinė Lietuvos kariuomenės šventė. Daugumas skyriaus narių dalyvauja parapijos chore, kiekvieną sekma-dienį gieda per pamaldas. Išd. Viktorija Puidokienė pranešė apie skyriaus lėšas. Jos laikomos Abey National Banke, kur 1997 m. gruodžio 31 d. buvo 501 svaras. Šiuo metu skyrius turi 103 narius, yra antras savo narių gausumu po uždaryto Sodybos-Headley Park.

Auditorius Balyš Butrimas patvirtino, kad skyriaus išdaz yra geriausiai tvarkomas visoje DBLS-gos skyrių sistemoje. Diskusijose iškilo 1997 m. liepos 19-20 d.d. vykusiam DBLS-gos metiniame-visuotiniame suvažiavime padarytos skriaudos Pirmajam Londono skyriui, centro valdybos direktoriai išbraukė 45 narius iš skyriaus sąrašo ir nepripažino skyriaus išrinkto atstovo adv. K.K.

Baublio, neleido jam atstovauti savo skyriui. Mandatų komisija, kurios dauguma buvo DBLS-gos centro valdybos direktorių draugai, atsisakė šį klausimą svarstyti. Pirmasis skyrius buvo pateikęs kelias rezoliucijas tam suvažiavimui svarstyti, bet centro valdybos direktoriai neleido jų svarstyti, nes padarytos lietuviškai, o ne angliškai.

Taip pat buvo apgailestauta, kad tas mažukas biuletenis "Europos lietuvis" tapo "Lietuvos aidu" iškarpyt rinkiniu. Skyriaus susirinkimas vienbalsiai nutarė pateikti rezoliuciją būsimam DBLS-gos metiniam suvažiavimui š.m. balandžio 25-26 d.d., reikalaujančią pakeisti dabartinę centro valdybą ir siūlančią išrinkti direktorius iš jaunesnių ar vidurinės kartos žmonių, kurie pažįsta D. Britanijos demokratines sistemas pagrindus.

Skyriaus valdybos rinkimuose išrinkta jaunesnė valdyba: pirmi-ninke – adv. Virginija Juraitė, vice-pirmininku – adv. K.K. Baublys, sekretorium – Juozas Nastauskas, išdininke Viktorija Puidokienė ir Balyš Butrimas. Atstovais į DBLS-gos metinį-visuotinį suvažiavimą išrinkti Vincent O'Brien, Virginija Juraitė, K. K. Baublys. Buvusiam skyriaus pirmininkui Justui Černiui, pasitraukusiam į užtarnautą poilsį, padėkota už jo darbą vadovaujant skyriui.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJO. JE. Š.m. kovo 1-3 d.d. lankėsi Detroito lietuvių Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Kovo 1 d. 11 v. atnašavo Mišias, po jų parapijos menėje susipažino su Londono lietuviams. Kovo 8 d. švenčiant Londono lietuvių Šv. Kazimierą (Nukeita į 6-tą psl.)

Atvažiuokite pasakyti

"LABAS"

Lietuviai

Tada pasakykit "labas" nuostabiems vaizdams. Atykite susipažinti su Lietuva šią vasarą. Jūsų patogumui Finnair skrenda:

- be sustojimų iš Toronto per Helsinkį į Vilnių
- du kartus per savaitę
- nuo gegužės 23 iki rugsėjo 9 d.
- trečiadieniais ir šeštadieniais
- ankstyvi nuvykimai

Finnair taip pat skrenda kasdien per ištisus metus tarp Niujorko ir Helsinkio. Tad užvažiuokite pasakyti "Labas" !!

MES ESAME FINNAIR. JŪSŲ VARTAI Į PASAULĮ

Skambinkite savo kelionių agentui arba Norvista Tours telefonu 416•222•0203 arba 1•800•461•8651

VILNIUS
\$1050.00
NUO

Norvista
FINNAIR
Time flies

“Trys mylimos” dabarties scenoje

Hamiltoniškio “Aukuro” vaidinama rašytojos Žemaitės komedija

1998 m. vasario 21 d. po ilgų pertraukų, Hamiltono teatras “Aukuras” pakvietė mus į naują premjerą – J. Žemaitės “Trys mylimos” 3 v. komediją.

Pradžioje pasirodė visiems gerai pažįstamas Kęstutis Kalvaitis. Jis yra gimęs ir augęs Kanadoje. Labai gražia lietuvių kalba jis apibūdino J. Žemaitę ir jos kūrybą. Jis priminė, kad “Aukuras”, minėdamas 45 metų sukaktį, taip pat suvaidino jos kūrinį “Petras Kūrmelis”. Pasidžiaugė, kad jam pačiam teko vaidinti Petrą Kūrmelį. Pacitavo ištrauką, pabrėždamas J. Žemaitės raštų realizmą, nuosirdumą, humorą. Pristatė veikėjus.

Štai kviečiama į sceną Kyverienė – turtinga ūkininkė, našlė (Elena Dauguvietytė-Kudabienė), vyresnioji dukra Petronėlė (Marija Kalvaitienė), jauniausia dukra Domicelė (Danutė Kudabaitė), bernas Liudvikas (Vytautas Štuitys), gerasis kaimynas-ūkininkas Kozeris (Vytautas Taseckas).

Aktorai nuėjo į savo vietas ir komedija prasidėjo. Nuo pat pradžios vyravo juokas, kuris per visus 3 veiksmus augo ir linksmino žiūrovus. Kaip ir visada, mūsų nenuilstanti režisierė paruošė šį spektaklį be priekaištų. Veikėjų charakteriai buvo ryškūs, tempas nenuobodas. Režisierė taip pat teko ir motinos vaidmuo. Jos scenos patirtis sužavėjo žiūrovus. Kartais jautėsi šioks toks nuovargis, tačiau užteko jai energijos. Iš visos širdies mylėjo Liudviką, juo tikėjo ir be rūpesčių dalino jam pinigų, o ant savo dukterų pyko.

Išvairios žinios

Vokietijos spaudoje (“Geistige Welt”, 1998.III.21) von Darniel del Ponte paskelbė gana išsamų, iliustruotą straipsnį apie dabartinę būklę Gudijoje ir jos vadovą Aleksandrą Lukašenką. Po antrašte “Pagaliau bus uždrausta ir laisvė” rašoma, kad Gudija einanti tikruoju keliu, vedančiu į paskutinę Europoje diktatūrą. Žmonės, kurie vieną labai šaltą dieną susirinko Jakub-Kolas aikštėje, pareiškė pykčio ir liūdesio sumaišytas nuotaikas. Vienas šaukė: “Tai nusikaltimas! Lukašenka savo tautai neduos jokios laisvės”. Išsakytą buvo ir viltis, kad laisvasis pasaulis pagelbės pašalinti šią diktatūrą. Vienoje nuotraukoje žurnalistas, apsirengęs kalinių drabužiais; Lukašenka juos pavadinęs valstybės priešiniais. Tęsiama komunistinė politika, 90% žemės dar kontroliuojama valstybės, privatizavimas praktiškai nevykdomas. Nieko nedaroma dėl Černobylio sprogimo pasekmių. Žmonės pareiškia norą kitaip gyventi ir kitaip tvarkytis. (Laikraščio iškarpa prisiuntė L.Kro. Snsk.

Petronėlė (Marija Kalvaitienė), jau prie “metelių pana”, troško vyro. Patyrusi Liudviko melą, degė pykčiu. Atliko ji savo vaidmenį energingai, įtikinančiai. Vietomis gal per daug spaudė pyktį. Publika labai susižavėjo Domicele (Danutė Kudabaitė). Ji labai spalvingai atliko jautrią, naivią, verkiančią mergelę. Jos verksmas buvo dažnas, bet labai įvairus. Žiūrovams tai sukėlė daug skausmo juoko. Matėsi, kad Danutė Kudabaitė paveldėjo senelių ir motinos gabumus. Linkime ir ateityje jai klestėti scenoje!

Vytautas Štuitys atliko be priekaištų sunkų berno Liudviko melagio, sukčiaus vaidmenį. Jo vaidyba visus įtikino: galima mylėti tris moteris iš karto, o ypač jų pinigais.

Ūkininko Kozerio vaidmuo teko Vytautui Taseckui. Tai doras, turtingas, viengungis vyras. Paskirta jam buvo vesti Petronėlę, bet jo širdelė buvo skirta Domicelėi. Meluoti, sukti jis nemokėjo, širdyje kentėjo, bet gavo ką norėjo. Visus tuos reikalavimus V. Taseckas atliko puikiai, be menkiausio priekaišto.

Gera buvo scenos priežiūra ir paruošimas Algio Kyno. Įdomus ir charakteringas grimas Lilijos Nakrošienės. Ji visus aktorius padarė jaunus. “Aukuro” administratorė Regina Choro-manskytė visus svečius skaniai pavaišino sumuštinais, pyragaičiais ir kava.

Dar buvo loterija, paruošta Reginos Pakalnišienės. Laimėtojai džiaugėsi, o pralaimėję juokėsi. Mat loterijoje buvo daug “vaistų” ir dar dideliuose buteliuose...

Ačiū “Aukurui” už tokią linksmai praleistą popietę. Su nekantrumu lauksime daugių.

Girdėjau, kad pirmoji išvyka “Trijų mylimųjų” į Delhi numatyta š.m. balandžio 19 d. Kai mas važiuoja pralinksminti kaimo. Toliau laukia Toronto, Vasaga ir kitos vietovės. H.K.

Istorinės Skomanto apysakos

KAZYS ALMENAS

“Skomanto” serijos apysakas jungia tas pats laikotarpis, tie patys pagrindiniai veikėjai. Nuotykių žanrui reikia išskirtinų veikėjų, tačiau šiuo atveju vėta pabrėžti, jog jų reikia ir XIII š. Tai, ką lietuvių ir žemaičių gentys tuomet pasiekė, tegalėjo pasiekti ypatingo sumanumo, ypatingo drąsumo bei pasiryžimo žmonės.

Pirmosios dvi knygos lietuvių kalba išspardutos, tačiau jau galima gauti jų anglišką vertimą. Šiuo metu dar galima užsisakyti sekančias “Skomanto” apysakas.

3. **Atplido strėlė.** Veiksmas vyksta Deltuvos žemėje, kur turi ištekti Uvio sesuo, išdidžioji Junda. Vestuvės išyra, nes prisidengė šiuo



“Aukuro” aktoriai, vaidinę J. Žemaitės komediją “Trys mylimos”. Iš kairės: Marija Kalvaitienė, Elena Dauguvietytė-Kudabienė, Vytautas Štuitys, Vytautas Taseckas, Danutė Kudabaitė Ntr. D. Jonikaitės

Reikalingas tautos kančių filmas

M. BABONAS, Garliava

Metai bėga tarsi bėri žirgai. Jie skuba pirmyn nusinešdami begales mūsų tautos skaudžių įvykių praeitį, apklodami užmaršties dulkėmis viską.

Po gero pusšimčio metų tautoje bus suvokta, kad pamiršome tuos, kurie liko gulėti amžiams apraizgyti taigos šaknimis, prislėgti amžinu tundros įšalu, Kazachstano smiltynuose, išdujdyti kalėjimų požemiuose, tėvynės miškuose, gulėjusius turgaus aikštėse, suverstus į išmatų duobes.

Mes šiandien, būdami gyvi liudininkai, privalome šį darbą atlikti. Juk mūsų gretos retėja. Liudininkai, praėję šiuos tautos skaudžius kelius, nyksta. Parasėme daug knygų apie tuos skaudžius praeitus kelius. Bet knyga ne visi paima ir rankas ir ne kiekvienas perskaito. Kai kas perskaitęs suabejos: ar žmogus tokiomis sąlygomis galėjo išgyventi, mąstyti apie ateitį, tėvynę, skiepyti jai meilę vaikams, nors trūko gabalėlio duonytės?

Nejaugi mes leisime užglaistyti mūsų tautos kančią buvusiais SSSR šūkiais apie brolybę, tautų santarvę, vyresniojo brolio “gerumą”. Juk daugelis Europoje ir visame Žemės rutulyje netiki, kad SSSR lageryje

vyko tokie procesai, kurie buvo žiauresni kaip fašistinėje Vokietijoje.

Visas pasaulis tiki, kad fašizmas buvo dvidešimto amžiaus siaubas. O komunizmo idėjų skleidėjai ir šiandien vaikšto po Žemės rutulį. Nors mes savo atsiminimuose aprašome tiesą apie kančių kelius, bet ar juo perskaitys prancūzų, anglų, vokiečių, italų ir kitų tautų jaunimas? Pasaulio jaunimas turi sužinoti apie atliktas piktadarbės komunistinių vadų, kurie savo kruvinus darbus slėpė po gražiais žodžiais, šūkiais, dainomis ir filmais, vaizduodami nuostabių gyvenimą “rojaus šalyje SSSR”.

Suprantu, daug kas pasijuoks iš mano pamąstymų ir pasakys: tai neįvykdoma fantazija.

Mano nuomone, reikėtų sukurti filmą, kuriame atspindėtų visas tautos kelias nuo 1940 iki 1988 metų. Toks filmas tapytų mūsų ateinančioms kartoms paminklų, kuriame jos išvystų, kiek kainavo tėvynei susigrąžinti laisvę. Jisai skiepytų meilę Dievui, tėvynei.

Jeigu atsirastų žmogus, kuris apsimtų sukurti tokį filmą, mes esantys gyvi liudininkai, galėtume gyvu žodžiu daug ką papasakoti apie praeitus kančių kelius. Žinoma, daug kas pasakys: kur gausime lėšų? Manysčiau, jeigu atsirastų žmogus šiam darbui, atsirastų ir lėšų. Mes, kurie esame dar gyvi tu akimirų istorijos dalyviai, užsidėme ubagu tarbas ir eitime per tautą, kuri iš savo skurdžių lėšų paaukotų ne vieną centą tokiame kūrinii, kaip aukojome paminklams.

Juk sukūrėme filmą “Giminės”, kurį finansavo daug verslininkų, firmų. “Giminės” – ne kiek nemenkesnis kūrinys, kaip užsienietiški serijalai. Tik šito filmo turinys – ne tautos kančių kelių istorija, o dabartinės kartos išgyvenimai. Šiame filme atspindėti tai, kad šiandien sąžiningas žmogus sunaikintas, o pergalę švenčia niekšai. Filmo kančiai atvaizduoti aukos ne tik dori verslininkai, bet ir skurdžiausi tautos žmonės, kuriems tautos istorija arčiau širdies, kaip savi siekiai.



Po torontiško choro “Aras” koncerto Čikagoje. Iš kairės: “Draugo” koncerto rengėja MARIJA REMIENĖ, žurnalistas EDVARDAS ŠULAITIS, kanadietis JUOZAS KRISTOLAITIS, JŪRA BAKAITIENĖ, ALGIS BAKAITIS

DALYVĖS ISPŪDŽIAI Šiauliėčių suvažiavimai

LIUDA GARASTAITĖ-ŠILEIKIENĖ, Torontas

1995 m. lankydamos Šiauliuose pastebėjau laikraštyje Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos pranešimą, kad už kelių dienų įvyks Šiauliuose to krašto tėvynainių suvažiavimas, kuris prasidės koncertu Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Nuėjau. Šventovėje visi didingieji altoriai (o jų daug) spindėjo elektros ir žvakių šviesoje. Ten taip švaru ir didinga. Dažnai prieš egzaminus mes klūpodavom prie tų altorių. Kasete mokslo metus pradėdama, mergaičių gimnazija organizuotai žygiuodavo į Šv. Petro ir Povilo šventovę Mišioms. Sekmadieniais būdavo moksleivių Mišios. Širdyje tiek daug jaunystės atsiminimų.

Šventovė pilna įvairaus amžiaus vyrų ir moterų, dailiai atrodančių. Prie didžiojo altoriaus renkas gražiomis uniformomis pasipuošusios moterys ir vyrai choristai, muzikai. Buvome sužavėti puikiu koncertu. Po jo klebonas sveikina suvažiavusius ir pakvietė, kas norėtų, dar lipti į šventovės bokštą, vieną aukščiausių Lietuvoje. Karo

metu buvo apgriautas, bet dabar atstatytas.

Šventovėje jauku, viešpatujau kažkokia visus jungianti jėga. Visi esam artimi, nuoširdūs ir mieli vieni kitiem. Klausinėju gal kas toje minioje yra iš moterų 1937 m. baigusių Šiaulių mergaičių gimnaziją. Vaikščiojau, teiravausi, bet nė viena 1937 m. mergaičių gimnazijos laidos moterų neatsiliepė. Ir kilo man liūdna mintis: “Nejaugi mes taip pasenome?” Jau daug metų nuo to laiko praslinko, daugelis iš mūsų laidos ilsisi kapuose, gal Sibire, daugelis iš užjūrio nebeįstengiam atvykti, o gal kai kurioms net šiauliškėms ir jų šventovė tapo tolima.

Graudu buvo pamatyti ir Šiaulių mergaičių gimnaziją, kurioje aštuonerius metus mokiausi. Kadangi buvo jau po mokslo metų – vasarą, tai pastato didžiosios durys užrakintos ir negalėjau įeiti. O taip norėjosi pažvelgti ir į tuos plačiuosius gimnazijos laiptus, vedančius į salę, į klases...

Prie buvusių gražių rūmų yra ilgas priestatas, taip nepri-taiktas, neproporcingai atro-dantis gražiesiems senoviškiems rūmams (1951 m. paminėta Či-

Kelionės ispūdžiai Daininga “Aro” choro išvyka

Toronto lietuvių vyrų choro išvyka Čikagon buvo įspūdinga ne tiktai čikagiečiams, girdėjusiems jų koncertą, bet ir patiems “Aro” vyrams

POVILAS MERKYS

Ankstų kovo 28 d. rytą vyrų choras “Aras” iš Toronto pajudėjo koncertui į Čikagą. Kelionė prasidėjo prie Toronto Lietuvių namų, kur susirinko dalis choro narių. Kiti prisijungė prie choro Anapilyje.

Ilgą kelionę praėjo nepastebimai. “Aras” be didesnių nuotykių “nuleido sparnus” Čikagoje, kur Tėvų marijonų vienuolynė vyrų laukė vakarienė ir sve-tingas priėmimas. Čia mūsų laukė ir nenuilstanti Čikagos lietuvių kultūrinių renginių organizatorė Marija Remienė, kurios didelių pastangų dėka ir įvyko “Aro” koncertai Čikagoje.

Pirmasis pasirodymas įvyko Marijos nekalto prasidėjimo šventovėje. “Aro” vyrai giedojo giesmes su dideliu įkvėpimu.

Prieš aprašant “Aro” popietinį pasirodymą “Draugo” koncerte Jaunimo centre, reikia paminėti štai ką.

Jau daugelį metų žavėjęs klausytojus puikiai atliekamomis dainomis “Aro” meninis įtaigumas ir profesionalumas ypač pakilo chorui pradėjus vadovauti talentingai muzikai iš Lietuvos Lilijai Turūtaitei. Džiugu, kad per trumpą laiką ji atliko tikrai didelį darbą.

Kažkas turi įvykti lietuvių širdyje, kad išgirdęs gražiai atliekamą dainą jis pradėtų šaukti “bravo”. Esame lietuviai, santūri tauta. Lengvai nepasiduodame emocijoms. Vis dėlto suskambėjus daugeliui “Aro” dainų, malonu buvo girdėti entuziastingus šūksnius “bravo”.

Visi choro vyrai tikrai buvo verti gausių plojimų, nes dainavo labai profesionaliai, susikaupe ir nedarė klaidų.

Dar prieš koncertą visus maloniai suteikė žinia, kad klausyti

koncerto specialiai atvyks Lietuvos respublikos prezidento žmona Alma Adamkienė. Per pertrauką paprasčiau A. Adamkienė pasidalinti mintimis apie koncertą. – Man labai patinka “Aro” dainos. Tai labai įdomus koncertas – pasakė A. Adamkienė. Nejučiomis pagalvojau, kad ir pačiam Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui būtų labai ne pro šalį atsipalaiduoti po daugelio valstybės rūpesčių besiklausant “Aro” dainų.

Dar reikia pridurti, jog “Aro” akompaniatorė pianistė Edita Morkūnienė puikiai atliko savo darbą ir dar kartą savo profesionalumu prisidėjo prie sėkmingo choro pasirodymo.

Negalima nepaminti dar vieno svarbaus žmogaus – “Aro” seniūno Vytauto Pečiulio, kuris labai sklandžiai, įdomiai ir su humoru pranešinėjo koncerto programą. Be to, jis atliko didelį darbą, vadovaudamas choro išvykai į Čikagą. Tai “nematoma” koncertų dalis, bet kas nors turi užsakyti autobusą, sudaryti kelionės dalyvių sąrašus, užsakyti kambarius viešbutyje, pasirūpinti daugybe smulkmenų.

– Seniai mes čia Čikagoje neturėjome tokio puikaus koncerto, – susimąsčius tarė M. Remienė.

Koncertui pasibaigus malonu buvo išgirsti, kai viena moteris garsiai ištarė savo draugei: “Tikrai šis ‘Aro’ koncertas – Dievo dovana Čikagos lietuviams”.

Be abejonės džiugu yra ir tai, kad į “Arą” ateina dainuoti ir visai jauni, talentingi žmonės. Jų buvo du šį kartą, neseniai atvykę jauni vyrai iš Lietuvos – Simas ir Linas, bet ateityje bus jų daugiau. Noriu paskatinti ypač naujuosius ateivius pradėti lankyti choro repetitijas kiekvieną antradienį Toronto Lietuvių Namuose. Jūs neprivalote mokėti dainuoti – talentinga vadovė L. Turūtaite jus to išmoks.

Na, ir dar porą žodžių apie vadovę. Neretai koncertuose ji pasireiškia ir kaip dainininkė. Ji galėjo lengvai pasirinkti solistes karjerą – gabumų tam ji turi. Kai ji dainuoja kartu su choru, įneša daug sodrumo tiek atskirioms dainoms, tiek ir visam koncertui.

Ne veltui koncerto pabaigoje Čikagos Jaunimo centre “Aro” vyrai, vadovė ir akompaniatorė susilaukė to, kas vadinama “standing ovation” – išreikšdami savo susižavėjimą žiūrovai atsistoję plojo atliekėjams.

Džiugu, kad turime Torontę tokį “paukštį” kaip “Aras”, kuris savo dainomis praskaidrina ne tik Toronto lietuvių nuotaiką, bet ir yra pasirošęs skristi į kitus Š. Amerikos lietuvių telkinius. Belieka tik pakviesti visus chorinės dainos mylėtojus į jubiliejinį dvidešimtmčio koncertą, kuris įvyks š.m. gegužės 3 d. Toronto Lietuvių namų Didžiojoje salėje. Tad iki pasimatymo koncerte!

Iš Britanijos...

(Atkelta iš 5-to psl.)

miero šventovės 86-tąją pašventinimo sukaktį, minint Šv. Kazimiero šventę ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo kovo 11 d., iškilmingas Mišias atnašavo iš Kretingos pranciškonų vienuolyno, dabartinio metu mokslo žinai giliną kun. Aurelijus Gričius, OFM, Canterbury kolegijoje. Velykmečio metu jis tal-kino parapijos klebonui kun. J. Sakėvičiui, MIC, ir vadovavo parapijos susikaupimui.

MAIRONIO MOKYKLA. Jau iligus metus sėkmingai veikia Londono lietuvių šeštadieninė Maironio mokykla, kuriai vadovauja kadaise buvusi kanadietė Živilė Šeikytė-Stantow. Mokykla naudoja buvusiais Lietuvių Namais, vėliau Londono lietuvių parapijos centru, LR ambasada, dabar – Lietuvių Namais Ealinge.

LN bendrovės direktoriai pramatė, kad mokyklos naudojamas patalpas reikės paversti baru. Tuo būdu Maironio mokykla liks be patalpų. Namų antrasis aukštas ir palėpės paverstos miegamaisiais kambariais, o pirmajame aukšte esantieji kambariai naudojami raštinei, “Europos lietuvių” redakcijai, virtuvei, salei-valgyklai, prausykdoms.

S. Kaspars



“Čigonų baronas” Čikagoje

42-ojo sezono derlius

EDVARDAS ŠULAITIS

Kaip ir kiekvieną pavasarį, taip pat ir šį, Čikagoje gyvuojantis lietuvių operos kolektyvas mus žada pradžiuginti nauju pastatymu – šį kartą Johann Strauss 3 v. komiška opera “Čigonų baronu”. Tai jau 42-sis šio vienintelio užsienio lietuvių tokiu pobūdžio vieneto sezonas.

Šiandien Čikagos Lietuvių opera jau yra įsiplietinęs fenomenas, kurį gali suprasti tik šiam mieste ar jos apylinkėse gyvenantieji tautiečiai. Nuo jos įsisteigimo 1956 m. jau spėjo užaugti dvi naujos kartos, tačiau, nors ir besikeičiant dalyvių, rėmėjų bei žiūrovų skaičiui, noras šią operą išlaikyti pasiliko. Ir daugelis tautiečių dabar dar tebesako: koks būtų pavasaris be naujos Lietuvių operos premjeros!

Taip tik reikėtų paraginti mūsų tautiečius stipriau remti šią susibaudėlių grupę, kurios dalis joje reiškiasi nuo pačių jos užuomazgos dienų. Kiti įsijungė vėliau, o nemaža dalis – neseniai yra iš tėvynės atkeliavę ir čia panorę tęsti tėvynėje pradė-

tas dainos ar muzikinės veiklos tradicijas.

Čikagos Lietuvių operos pagrindas yra choras, kuriame dainuoja 69 asmenys ir iš jų daugiau negu trečdalis (27) yra naujai iš Lietuvos atvažiavusieji. Taip pat ir vienas čia dabar gyvenantis solistas – Algimantas Barniškis, kurį iki šiol daugiau pažinojome kaip estrados dainininką. Šį kartą atliks solo dalį.

Jeigu chorą sudaro mūsų vietiniai dainininkai, tai pagrindiniai solistai vėl atvyksta iš tėvynės, kaip ir per visus praėjusius dešimtį metų. Barinkajaus vaidmenį čia dainuos Lietuvos operos žvaigždė – Virgilijus Norieika, o jo partnerė bus Romutė Tumuliauskaitė. Župano vaidmenį dainuos Arūnas Malikėnas, o jo partnerė bus Romutė Tumuliauskaitė. Župano vaidmenį dainuos Arūnas Malikėnas, o jo partnerė bus Romutė Tumuliauskaitė.

Čikagiečiai gerai pažįsta ir svečią iš tėvynės Vytautą Juozapaitį, kurį girdėsime grafo Homonajaus vaidmenyje. Taip pat jau ne kartą gerėjoms ir Vaido

Vyšniausko balsu (jis čia atliks Otokaro vaidmenį.) Be jų dar bus ir vietinės Čikagiečių pajėgos – Lidija Majauskaitė-Rasutienė (Mirabela), Algimantas Barniškis (Karneras) ir Vaclovas Momkus (Pali).

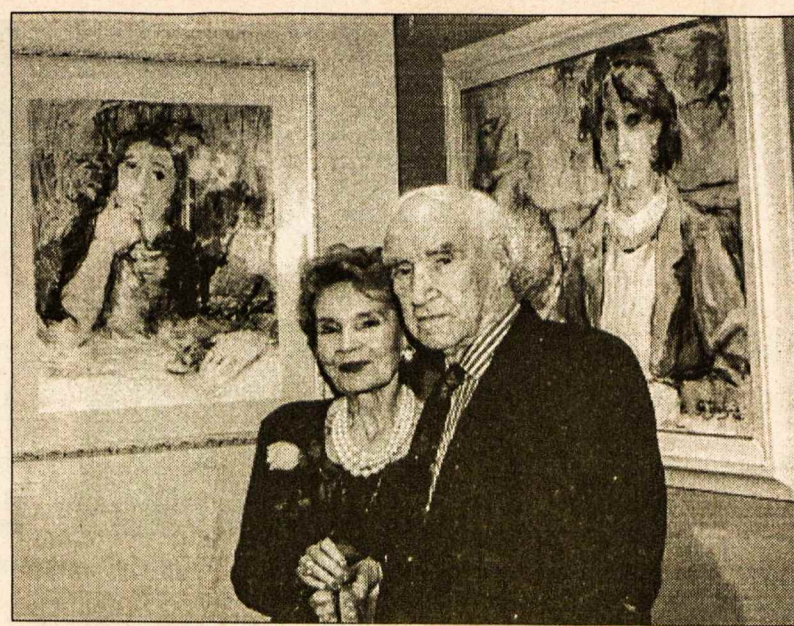
Orkestrui, kurį sudarys amerikiečiai profesionalai muzikantai, diriguos muz. Alvydas Vasaitis, o režisieriumi bus – Eligijus Domarkas. Apšvietimą ir scenos priežiūrą tvarkys Laima Šulaitytė-Day ir Tomas Rusnak. Svečių solistų muzikinių paruošimų rūpintis – Vytautas Viržonis. Koncertmeisteris ir chormeisteris – Manigirdas Motekaitis, chormeisteris – Alfonsas Seniūnas, choreografas – Juozas Vansevicius.

Tai maždaug ir visi, kurie šiame spektaklyje reikšės. Beje, atskiro dailininko nebus, nes dekoracijos ir apranga, kaip ne kartą anksčiau, atkeliaus iš Niujorko.

Dar atskirai reikėtų paminėti ir Lietuvių operos valdybą. Tai žmonės, kurie neša visą administracinę dalį ir rūpinasi lėšomis, kurių tik dalelę tikimasi atgauti iš parduotų bilietų. Jiems reikia kreiptis į šimtus nuoširdžių rėmėjų, kurie savo šimtinėmis (ar didesnėmis aukomis) padeda operos spektakliams išvysti dienos šviesą. Tų aukų vis kasmet daugiau reikia, nes išlaidos didėja, o tie gerieji aukotojai vis iškeliauja amžinybėn.

Operos ašis yra ilgametis jos dainininkas, solistas, valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus. Jis turi ne tik sugebėjimų dainuoti, bet ir moka vadovauti šiam milžiniškam kolektyvui, sugeba organizuoti ir atlikti sunkiai įsivaizduojamus darbus. Jisai vienas, be abejo, visko negalėtų įveikti, todėl turi būrį uolių talkininkų. Tai valdybos nariai: Jurgis Vildžiūnas, Virginija Savrimienė, Valerija Žadeikienė, Romas Burneikis, Vytautas Radžius, Lidija Rasutienė ir Gražina Stauskas.

“Čigonų barono” premjeros data – balandžio 26 d. To sekmadienio popietę 3 valandą Morton East High School, 2423 South Austin Avenue, Cicero, IL, auditorijoje atsiskleis rūtos šakelė papuošta scenos uždanga.



Dailininkai ONA DOKALSKAITĖ ir MYKOLAS PAŠKEVIČIAI parodoje Anaheim, CA, muziejuje prie Onos paveikslų

Dailininkai Paškevičiai Kalifornijoje

ALĖ RŪTA

Anaheim miesto muziejus 1998 m. sausio-kovo mėn. surengė vyro ir žmonos meno kūrinį parodą “Ona and Mykolas, A Lifetime of Courage and Creativity”. Tai Paškevičių paroda, susilaukusi nemažų dėmesio amerikiečių ir vietinių lietuvių visuomenėje.

Ona Dokalskaitė-Paškevičienė yra gimusi Seinų mieste mokytojų šeimoje. Meną studijavo Vitebske. Nepasidavė sovietinio realizmo įtakoms, liko romantikė, nuolat siekė tobulumo mene, dalyvavo dailės paralyje Kaune, Kemptenc-Bavarijoje, Amerikoje-Niujorke, vėliau Kalifornijoje – Santa Monikos ir Anaheim miestuose. Kritiku ypač pastebėta ir įvertinta po individualinės jos parodos 1971 m. “Kultūros židinys” Niujorke. Algimanto Kezio redaguota jos monografija buvo išleista 1993 m. Dalyvavusi daugelyje grupinių ir individualių parodų. Monografijoje ji pareiškia: meno esmė – laisvė. Tai pajuto ypač Amerikoje susipažinusi su modernistais ir kitokiais dailininkais.

Algimantas Kezyz taip įvertina jos kūrybą: paveikslai gyvomis spalvomis, lyg romantiškos impresijos, pilnos veržlumo ir lyrizmo. Sugeba pajauti ir išreikšti saulėtąją žmogiškos būties pusę. O kritikas Danas Lapkus rašo: “Piešinio šviežumu, grakštumu, spalvų kultūra jos darbai unikaliai lietuvių meno istorijoje”.

Mykolas Paškevičius yra gimęs Rygoje, turėjęs vargingą vaikystę. Pastebėjęs talentą geri žmonės jam sudarė sąlygas mokytis. Baigė Vitebsko meno mo-

kyklą ir Sankt-Peterburgo meno akademiją. Gudijoje, paskui – Kaune, Bavarijoje, Amerikoje pasižymėjo originalia kūryba, nors Amerikoje pelnė duoną architektūriniu darbu.

Jo pažiūra: menas yra forma. Algimanto Kezio redaguotoje jo monografijoje taip rašo: tai sielos ir formos menininkas. Jo paveiksluose – emocija, judesys, greitis, net skrydis. Linijomis ir saikingomis spalvomis nenutolęs nuo realybės, per kurią veda žiūrovą į fantazijos sritį. Puikiai valdydamas piešimo priemones, jis iš nepermatomos tamsos išveda šviesos blyksnius, lyg tikėjimo žmoniškumui ženkla.

M. Paškevičius piešė nuo 10 metų amžiaus. Dabar pasiekęs jau gražų (90) amžių. Sakosi pusę savo gyvenimo negalėjęs laisvai tapyti dėl sovietinių varžtų ir dėl sunkaus pragyvenimo.

Monografijoje, išleistoje 1994 m. lietuvišku tekstu ir 1998 – anglišku, taip pat šioje parodoje (Anaheim) dail. Paškevičiaus paveiksluose matyti ryškūs psichologinės įvairovės ir dramatinės būsenos kūrinių – “Nukryžiuotasis”, “Motinos skausmas”, “Smuikininkas”, “Pianistė”, “Indėnų kovos” ir kt.

Nemažai savų monografijų ir paveikslų abu dailininkai Paškevičiai skiria ir Lietuvai.

Jų dukra Alyja, irgi dailininkė profesionalė, yra gerai pasiėmusi “Walt Disney” ir kitur vaizdų ir fantastinės aprangos kūryba ištiesiems pastatymams (Kalifornijoje, Floridoje, Niujorke, Japonijoje...)

Visi trys šie dailininkai – lietuviškos sąmonės ir širdies žmonės.



Pavasaris

Iš po žiemos žalias diegas
Sunkų grumstą kelia,
O varnėnas tempia šiaudą
I obels šakelę...

Bitės dirba, renka medų,
Kopinėja, lipa,

Sode baltos vyšnios šakos
Medumi pakvipte...

Gandras plynioj ieško slieką
Aukštai keldamas koją.
O žaliuos laukų aksomuos
Pienės geltonuoja...

Eilėraštis ir nuotrauka ROMUALDO KISIELIAUS

NAUJASIS ŽIDINYS – AIDAI, religijos, kultūros ir visuomenės gyvenimo mėnraštis, 1997 m. 11/12 numeris (lapkritis-gruodis). Rengia redakcinė grupė, kurios vyr. redaktorius pareigas eina Saulius Drazdauskas. Garbės redaktorius – kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM (Franciscan Monastery, P.O. Box 980, Kennebunkport, Maine 04046, USA). “Aidų” leidykla (Universiteto g. 4, Vilnius 2001, Lithuania). Metinė prenumerata – \$44.00 JAV oro paštu. Išeivijoje mėnraštis užsakomas per minėtąjį kun. dr. L. Andriekų.

LITHUANIAN HERITAGE, January-February 1998. Publisher-Editor Val Ramonis. Subscription rates per year: \$29.95 U.S., \$41.95 Canada, \$50.95 U.S. other countries. Address: Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225.

LITUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Redagavo Kazys Bradūnas ir Rimvydas Šilbajoris. Išeido Lituanistikos instituto. Šią antrąją fotografuotinę laidą išleido “Vaga” (Gedimino pr. 50, 2600 Vilnius). Vilnius 1997 m., 861 psl.

Atsiųsta paminėti

LITHUANIA IN EUROPEAN POLITICS. The years of the First Republic, 1918-1940. By Alfonsas Eidintas, Vytautas Žalys, Alfred Erich Senn. Edited by Edvardas Tuskenis. St. Martins Press (175 Fifth Avenue, New York, NY 10010, USA). 1998.

METMENYS, kūryba ir analizė, 1997 m. 73 nr. Redaguoja Violeta Kelertienė ir Rimvydas Šilbajoris. Administracija – Marija Paškevičienė, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA. Metinė prenumerata (du numeriai per metus, – \$15 (JAV).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Australijos lietuvių kolonijas vasario mėnesį su koncertais apilankė iš Panevėžio atskridęs narių dar jaunas etnografinis “Pyrimėlio” ansamblis. Vasario 15, sekmadienį, svečiai iš Panevėžio dalyvavo Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečio minėjime Melburne, papildydami ir praturindami vietines “Dainos sambūrio” choro ir “Gintaro” tautinių šokių grupės programas. Paskaitą apie Vasario šešioliktosios sukaktį skaitė Lietuvos garbės konsulas A. Žilinskas.

Dr. Adolfo Šapokos (1906-1961) vardo Utenos gimnazijoje jau kuriamas kambarys jo atminimui, renkama medžiaga apie Toronte mirusio istoriko gyvenimą ir veiklą. Pro langus iš šios gimnazijos naujo pastato matosi Grybelių laukai, kuriuose prabėgo būsimo žymaus Lietuvos istoriko vaikystė. Gimnazija, dar neturinti visų klasių, darbą yra pradėjusi devintąją klase. Vasario 12 d. Dr. A. Šapokos gimnazijoje buvo surengta konferencija “Istorinis Adolfo Šapokos palikimas”, skirta Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečiui ir jo paties, gimusio vasario 13 d., devyniasdešimt antrajam gimtadieniui. Reginos Rutkauskienės pranešimu “Lietuvos ainė”, konferencijoje apie A. Šapoką kalbėjo Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytojas Aivaras Ragauskas, apgailestaves, kad Lietuvoje neturima pakankamai žinių apie A. Šapoką. Plačiau žinoma tik jo redaguota “Lietuvos istorija”, tapusi tautiško simbolio. Konferencijos dalyviams buvo parodyta vaizdojuostė, kurioje atsiminimais apie A. Šapoką dalijosi su juo vienoj klasėj mokėsis Stasys Antanas Bačkis.

Vilniaus “Vartų” galerija pradėjo rengti parodų ciklą “Užmiršti paveikslai”, rodinius joms gaudama iš muziejų fondų. Pirmą šio ciklo parodai buvo pasirinktas akvarelės pradininkas Lietuvoje priklausantis Kajetonas Sklėrius (1878-1932), o 1997 m. pabaigoje atėjo eilė Niujorke mirusiam Adomui Galdikiui (1833-1969), laikomam lietuvių tapybos klasiku. Kūriniai jo parodai buvo atrinkti iš Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fonduose saugomo kūrybinio palikimo. “Vartų” galerijoje įvykusioje dail. A. Galdiki parodoje jo kūriniai buvo sutelkti trijose salėse. Vienoje salėje jie atstovavo jo kūrybiniam darbui dar nepriklausomoje Lietuvoje, kitoje – jau išeivijoje. Trečiojoje buvo išstatyti priklausantys privačiam Ingridos Meilutienės rinkiniui, parodaujami parodos lankytojams, kainavę nuo 750 iki 7.500 litų. Prodoje dail. A. Galdikis buvo visiškai užmirštas kaip scenografas, knygų iliustratorius, Lietuvos pirmosios tarpukario nepriklausomybės litų autorius.

Alfonsas Nyka-Niliūnas, Lietuvos valstybinės premijos laureatas, pradžioje labai tylus, plačiau širdį atvėrė tik išvykdamas atvirame pokalbyje su “Lietuvos aidu” atstove Nomedą Gaižiute. Paklaustas, kaip atrodė sovietinės Lietuvos literatūra ir ar ji visa buvo skaitoma, aiškino: “Visko neskaityme, kaip ir jūs ne viską skaitote. O kas išleidiama, žinojome, bent jau aš, nes dirbau Kongreso bibliotekoje, tad matydavau visus laikraščius ir knygas, net A. Bieliausko romanus. Klaidinga būtų manyti, kad mes neigėme tai, kas buvo kuriamą Lietuvoje. Neigėme tik valdišką, valdžios padikuotą, literatūrą. O iki 1960 m. beveik visa literatūra buvo padikuota. Ir tie poetai, kurie dabar labai pamaldūs, ultrapatriotai anuomet prirašydavo pusę knygų eilių, tikinančių, kad jie absoliutūs komunistai, neigia nepriklausomą Lietuvą, netiki į Dievą ir pan.” A. Nyka-Niliūnas atmeta net ir atsivertimo galimybę: “O kodėl jie atsivėrė kartu su valdžia? Anoj Lietuvoj (iki 1940 m.) irgi buvo tokių, kurie keitėsi su valdžia. Tai žmogaiškas, nedraudžiamas. Bet man konvertitai nepatinka. Ir ne tik lietuvių, bet ir visuotinėje literatūroje, nesvarbu dėl ko, kokiomis sąlygomis atsivėrta. Nekalbū apie jų parašytus kūrinius – gali būti paprasčiausias, amoraliausias žmogus, bet jo kūriniai šėdėvrai. Žmogus ir jo kūryba yra absoliučiai skirtingi dalykai. Ne mano, skaitytojo, kompetencija ką nors teisti, tuo turi rūpintis valstybinės instancijos...”

Veiklos keturiasdešimtmetį paminėjo Babtų kraštotyros muziejus Kauno rajone. Jam jau 1986 m. buvo suteiktas liaudies muziejaus vardas. Rodiniai yra suskirstyti į keturis skyrius – “Babtai senovėje”, “1863 m. sukilimo atgarsiai Babtų apylinkėje”, “Švietimas ir kultūra”, “Babtai šiandien”. Mokytojos Marijos Markauskienės vadovaujama muziejų kasmet aplanko apie 5,000 Lietuvos ir užsienio lankytojų.

Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimtmečio sukakties proga Vytauto Didžiojo karo muziejuje buvo pradėta atstatyti ilgam sovietmetiję sujaukta tvarka. Vytauto Didžiojo koplyčia tada buvo pavadinta Didžiąja sale, rezervuota Leninui bei kitiems didesniems sovietinės kompartijos vadams. Savo senojon vieton, pavadintoj jo vardo koplyčia, vėl grįžo Vytautas Didysis – jo baltas paminklas, iš gipso sukurtas skulptoriaus Vlado Grybo. Šį kūrinių sovietai buvo ištrėmę savo laikmečių įrengtą Feodalizmo epochos salėn. Kruopščiai Vytauto Didžiojo gipsinio paminklo permontavimą senojon vietoj atliko kauniečiai Juozas Slivinskas ir architektas Algis Mikėnas. Uždaroji akcinė bendrovė “Dailiškas menas”, atkurdamą nepriklausomybės metais muziejaus salėje buvusią Vytauto Didžiojo koplyčią, išskobė iš medžio ir ten buvusią autentišką lentą su Vytauto Didžiojo valdymo metais. Ji dabar vėl pritvirtinta prie to istorinio paminklo pakylas.

Sol. Vincentas Kuprys, Lietuvos operos pagrindinis bosas, jos teatran Vilniuje įsijungė tik 1968 m., nors yra gimęs 1937 m. kovo 25 d. Paskerdūmyje, dabartiniame Kėdainių rajone. Mat jam, ketverių metų berniukui, su tėvais 1941 m. birželio 14 d. ištremtam Sibirui, ir Vilnių buvo tolimas kelias. Jį teko pradėti 1961 m. baigtomis studijomis Sverdlovsko Uralo konservatorijoje, dainavimu Sverdlovsko operoje ilgoką 1959-68 m. laikotarpį. Vilniun jis atsivėrė didelį kraitį 45 Sverdlovsko paruoštus pagrindinius bosų vaidmenis operose. Jie dabar Lietuvos operos ir baletu teatro scenoje yra papildyti iki 80. Svarbiausia, kad dabar sol. V. Kuprys Vilniuje atlika ir bosų vaidmenis lietuviškose operose: Vytauto Klovo “Pilėnuose”, Juliusa Juzeliūno “Sukilėliuose”, Algimanto Bražinsko “Kristijone”. Lietuvos opera namo sugrįžusio sol. V. Kuprio amžiaus šešiasdešimtmetį paminėjo specialiu G. Verdžio “Don Carlos” spektakliu 1997 m. spalio mėnesį. Jį sveikino Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, seimo pirm. Vytautas Landsbergis, ministras pirm. Gediminas Vagnorius, teatro kolegos. Sukaktuviniškas turi savo dainavimo klasę Lietuvos muzikos akademijoje, gastroluoja su buvusių Lietuvos partizanų “Girios aidų” grupe užsienio lietuvių kolonijose.

Vysk. Antano Baranausko “Raštų” I tomą, 1997 metams artėjant prie pabaigos, Lietuvos skaitytojams parūpino jų leidimą pradedanti “Baltų lankų” leidykla. Modernus tų raštų išleidimas jau buvo sutartas prieš kelerius metus, Anykščiūose atidengiant paminklą vyskupui, poetui, giesmių kūrėjui ir kalbininkui Antanui Baranauskui. Pirmojo tomo sutiktuvėms buvo skirta mokslinė jo kūrybos konferencija Anykščių koplytėlėje, kur jis kadaise atnašaudavo Mišias. Mindaugo Kvietkausko pranešimu, konferencijoje kalbėjo Vilniaus universiteto prof. Viktorija Daujotytė, literatūros tyrinėtojas iš universiteto Dalia Čiočytė ir Aida Ažubalytė. Pranešimus skaitė Anykščių muziejininkai ir mokytojos. Įdomus buvo Vidos Zasienės supažindinimas su vysk. A. Baranausko muziejinės kėlėlės lankytojų pastabomis jiems skirtose knygose. Tarp parašų yra ir tautinio pasididžiavimo šūkinių partizanauti išeinančių mokslėvių atsiviekinimų ir užsienin pasitraukiančių lietuvių pažadų. Sovietmečio ekskursantams yra būdinga trumpa pastaba: “Aš čia buvau”. Koncertinę programą atliko Lietuvos muzikų draugijos styginių kvartetas, dainininkai Regina Maciūtė, Vladimiras Prudnikovas, Edgaras Prudnikovas ir turbit muzikologė Ana Narbutienė, įsipareigojusi anykštėnams padėti surasti ir parsigabenti vysk. A. Baranausko smuiką. V. Kst.



Punskiečių dainos ir muzikos vietas “Klumpė” prie lietuvių kultūros rūmų. Žemiau – 1997 m. saskrydžio koncerte paežerėje

Punsko “Klumpė” Šiaurės Amerikoje

Tai plačiai pagarsėjęs dainos bei muzikos vietas, pakviestas PLB vadovybės, koncertuoja JAV-se ir Kanadoje

VYTAUTAS PEČIULIS, Toronto

Punskas ir Seinai išeivijoje buvo mažai žinomas kamps. Septintojo dešimtmečio pradžioje pirmieji ateiviai iš to krašto atskleidė lietuviškos salėlės veidą. Plačiau pagarsėjo, kai iš ten pradėjo atvykti ir kurti šeimas tame krašte užaugusios lietuvaits. Jos garsėjo darbštumu, lietuviškumu, šeiminiškumu.

Atvykusieji iš Seinijos noriai jungėsi į visuomeninį gyvenimą, kultūrinę veiklą, o ypač į parapijinį gyvenimą. Atsiradus atžalynui ir jam paaugus, jų atstovų matėsi visur – šventovėse, skautuose, ateitininkuose, tautinių šokių grupėse. Padidėjus išeivijoje punskiečių skaičiui, padidėjo ir jų įnašas į lietuviškąjį gyvenimą. Jie darbuojasi tar-nautojais lietuviškuose kredito kooperatyvuose, parapijų komitetuose, organizacijose, meno vietnetuose.

Į tą Seinijos kraštą nuvykstantieji randa tikrą lietuvišką aplinką, pavyzdinčiai sutvarkytus ūkius bei sodybas. Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, žemės ūkio mokyklų mokiniai yra siunčiami į Punsco apylinkę pamatyti tikro lietuviško kaimo ir pasitobulinti ūkininkavime.

Išeivijai meno vienetai iš Seinijos pirmą kartą teko pamatyti, kai į aštuntąją laisvo pasaulio tautinių šokių šventę 1988 m. Hamiltone atvyko sambūris “Jotva” iš Punsco. Visi gerėjosi atvykusiųjų lietuviškumu bei gabumais. Jie buvo pirmieji

iš už geležinės uždangos pralaužę užuolaidą. Tai įvyko šventės organizatorių pastangų dėka.

Iškvieti “Klumpė” dabar kilo mintis, kai 1997 m. vasarą Punske lankėsi PLB seimo atstovai. Pamatę tą kraštą ir jo menines jėgas, buvęs PLB pirm. Bronius Nainys ir naujai išrinktas pirm. Vytautas Kamantas pasiūlė sudaryti sąlygas “Klumpėi” atvykti į Š. Ameriką. Tas pastangas parėmė KLB pirm. Algirdas Vaičiūnas.

Pasibaigus seimui, darbo ėmėsi visuomenės veikėja Marija Remienė Čikagoje. Jos pastangomis buvo nugalėti pasitaukė sunkumai, ir sumanymas virto tikrove. Į Ameriką “Klumpė” atvyko balandžio 15 d. ir, po cils pasirodymų, gegužės 4 d. atvyks į Kanadą.

Grupės vadovas – Vytautas Pečiulis, (ne čia rašantis, o tik bendravardis). Vadovo motina yra kilusi iš Punsco parapijos. Vadovas yra gimęs, augęs ir išsilavinęs Lietuvoje. Į Punską dirbti su meniniais vienetais atvyko, kai jį pakvietė Lenkijos Lietuvių bendruomenės vadovybė. Jis Punske įsteigė muzikos mokyklą, kurioje mokosi apylinkėje gyvenantys jaunuoliai. Jam vadovaujant choras “Džukija” ir grupė “Klumpė” iškilo į aukšto lygio meno vienetus. Jam vadovaujant, vienetai daug kartų lankėsi Lietuvoje ir pas Gudijos lietuvių Pelsoję.

Atvykusiai į Kanadą sudaro daug rūpesčių rengėjams. Finansinė našta yra sunkiausiai pakeliama, nes atitinkama dali-

si reikia prisidėti prie jų atvykimo išlaidų. Iš koncertų pajamų neužteks padengti susidariusiems išlaidoms. Buvo kreiptasi į finansines lietuvių institucijas. Labai dosniai parėmė kredito kooperatyvas “Pama” 1500 dol., Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas 500 dol. Gautoj sumą padengia tik pusę paskirtos dalies lėktuvo bilietų išlaidoms padengti. Tikimasi kad ir kiti, į kuriuos buvo kreiptasi, padės padengti likusią dalį.

“Klumpė” Kanadoje bus iki gegužės 20 d. Pasirodys Toronte, Hamiltone ir galbūt kitose vietovėse. Toronte koncertas numatytas gegužės 9 d. Lietuvių Namuose. Kitur dėl datų taria-masi.

Belieka gausiai atsilankyti į koncertus ir paremti rengėjų pastangas. Svarbu neapvilkti jų žmonių, kurie tiek metų gyvenę svetimų priespaudoje, nepalūžo, nepasidavė ir išlaikė lietuvišką dvasią.

Atsiųsta paminėti

LITHUANIA IN EUROPEAN POLITICS. The years of the First Republic, 1918-1940. By Alfonsas Eidintas, Vytautas Žalys, Alfred Erich Senn. Edited by Edvardas Tuskenis. St. Martins Press (175 Fifth Avenue, New York, NY 10010, USA). 1998.

METMENYS, kūryba ir analizė, 1997 m. 73 nr. Redaguoja Violeta Kelertienė ir Rimvydas Šilbajoris. Administracija – Marija Paškevičienė, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA. Metinė prenumerata (du numeriai per metus, – \$15 (JAV).

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	4.55%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRRIF ir OHOSP	2.75%
RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas



Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS su "Žalgirio" krepšininkais, laimėjusiais Europos krepšinio taurę "LA" nuotr.

SPORTAS

Lietuvos krepšininkai JAV universitetuose

RIMAS GEDEIKA, NJ

Šarūnas Marčiulionis! Arvydas Sabonis! – tai žymūs vardai, žinomi visame pasaulyje. O Lietuvoje jų vardai užkelti į sportinį Parnasą. Legandos apie juos skamba plačiai ir garsiai, beveik kasdien. Visi žinom, kad jų puikūs pasiekimai tarptautinėse krepšio aikštėse iškėlė Lietuvos krepšinio lygį į pasaulio geriausių krepšinio komandų areną. Lietuva jų dėka laimėjo du olimpinis bronzos medalius, Barcelonoje ir Atlantoje.

Žaisdami Amerikos NBA, jie sėkmingai įrodė, kad jie gali puičiausiai žaisti su pasaulio geriausiais žaidėjais. Jie pasižymėjo kaip puikūs Lietuvos ambasadoriai. Jų sėkmė NBA padėjo atidaryti duris ir kitiems Lietuvos krepšininkams patekti į JAV universitetus ir tenai tobulinti savo krepšinio gabumus, kartu besiruošiant gyvenimui. Nors nenorėtume matyti tos dienos, kai Šarūnui ir Arvydai reikės perduoti vadovimą jaunajai kartai, deja, ta diena ateis. (Šarūnas praėjusiais metais jau išėjo į "pensiją"). Kokia bus Lietuvos krepšinio ateitis po Šarūno ir Arvydo? Sunku tiksliai numatyti, bet atrodo, kad nebus bloga. Lietuva jau turi keletą jaunų krepšininkų, kurie yra mums pažįstami. Daugelis esame skaitę arba girdę apie Artūrą Karnišovą ir jo gerą pasirodymą Atlanto olimpiadoje ir apie Žydrūną Ilgauską, kuris šiomis dienomis puikiai žaidžia NBA Klivlando "Cavaliers" komandoje. Be jų, Lietuva turi ir kitų jaunų krepšininkų, apie kuriuos mes mažai žinom. Bet jie jau sudaro branduolį, iš kurio kils kiti šarūnai ir arvydai. Devyni iš šio branduolio šiuo metu žaidžia JAV universitetuose. Prašom su jais susipažinti.

Gintautas Vileita, 6'5" ūgio, iš Vilniaus, lanko Monmouth, NJ, universitetą, paskutinių metų studentas, žaidžia kraštinio puolėju.

Gintautas yra antras studentas iš Lietuvos, gavęs krepšinio stipendiją žaisti JAV gimnazijos komandoje. Pirmas buvo Giedrius Aidietis, baigęs universitetą 1997 m., žaidęs trejus metus kartu su Gintautu. Tai buvo pirmas atvejis, kai du studentai iš Lietuvos žaidė toje pačioje JAV krepšinio komandoje. Jie padėjo Monmouth universitetui 1997

m. pirmą sykį patekti į NCAA žaidynes, į kurias patenka tik pačios geriausios 64 universitetų komandos.

Gintautas gali išsokti gana aukštai, tartum jo kojos būtų ant spyruoklių. Turi labai staigų pirmutinį žingsnį. Daug kartų atrodė, kad gynėjas yra priliptęs prie aikštės grindų. 1997 m. Gintautas žaidė Lietuvos krepšinio rinktinėje, kuri dalyvavo Tarptautinėse universitetų žaidynėse.

Šią vasarą jis baigs mokslus, bus išsijęs bakaluro laipsnį iš verslo administracijos ir grįš į Lietuvą.

Kęstutis Marčiulionis, 6'2" ūgio, iš Kauno, lanko Delaware universitetą, antrų metų studentas, žaidžia gynėju. 1994 ir 1996 m. Kęstutis žaidė Jauinių komandoje, kuri tais metais laimėjo Europos krepšinio čempionatą. (1994 m. čempionate Kęstutis buvo išrinktas tų žaidynių pačiu geriausiu žaidėju). 1997 m. jis žaidė Jauinių komandoje, kuri dalyvavo Pasaulio jaunių krepšinio čempionate Australijoje. Daugumos nuomone, Kęstutis yra vienas geriausių jaunų krepšininkų-gynėjų. Delaware komandoje Kęstutis dažniausiai žaidžia antrojo gynėjo ir yra geriausias tritaškių pelnytojas. Dažnai jam tenka dengti priešo komandos geriausiąjį gynėją.

Per visas rungtynes Kęstutis žaidžia su dideliu veržlumu ir sparta. Jo pasuotės yra tokios greitos ir tikslios, kad kartais net patys komandos žaidėjai nustemba nelaukiant gavę kamuolį.

Šiais metais Kęstutis padėjo komandai laimėti pirmą vietą ir patekti į NCAA žaidynes. Kęstutis yra pakviestas žaisti š.m. Jaunių komandoje Europos jaunių čempionate.

Rimantas Kaukėnas, 6'4" ūgio, iš Kauno, lanko Seton Hall (New Jersey), antrų metų studentas. 1997 m. žaidė Lietuvos jaunių komandoje, kuri dalyvavo Pasaulio jaunių čempionate Australijoje. Žaidžia kraštinio puolėju. Jis taikliai mėto, nesvarbu kurioje aikštės vietoje būtų. Taip pat yra labai veržlus gynėjas.

Marius Kovalukas, 6'7" ūgio, iš Kauno, lanko Central Connecticut universitetą, pirmų metų studentas. Žaidžia kraštinio puolėju. Yra geras kamuolio atkovotojas, taikliai mėto nuo maždaug 12 pėdų ir arčiau. Moka gerai sprautis tarp žaidėjų į krepšį. Yra komandos taikliausias metikas. (Bus daugiau)



GINTAUTAS VILEITA, Monmouth, NJ, universiteto krepšinio komandos žaidėjas, meta kamuolį į krepšį

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Veiklos žinios

Kauno "Žalgirio" krepšininkai pasiekė neeilinę, garbingą pergalę. Po sunkių kovų laimėjo Europos krepšinio taurę. Pusbaigsmio varžybose dvejų rungtynių išvestinėje nugalėjo Saratovo "Avtorod" komandą 96:74 ir 63:77. Pirmose rungtynėse S. Stombergas pelnė 30 tšk. Tiek pat taškų pelnė ir G. Einikis, kuris žaidžia "Avtorod" komandoje. Baigsmies rungtynės teko žaisti Belgrade prieš Milano "Stefanel" komandą. Žalgiriečiai žaidė ryžtingai, laimėjo rungtynes 82:67 ir pirmą kartą laimėjo Europos krepšinio taurę. Šiose rungtynėse Saulius Stombergas sukovė 35 krepšius.

Pasaulio ledo ritulio C klasės pirmenybėse Lietuvos ledo ritulininkai savo pogrupyje įveikė Kroatiją 3:2, Jugoslaviją 2:0, bet pralaimėjo rumunams 9:3. Pogrupyje laimėjo antrą vietą. Baigsmies rungtynės vyko Lietuva įveikė Kiniją 5:4 ir laimėjo bronzos medalį. Pirmenybėse dalyvavo 8 komandos.

Lietuvos dviratininkės dalyvavo tarptautinėse dviračių lenktynėse N. Zelandijoje ir Australijoje. Diana Žiliūtė N. Zelandijoje ketvirtame tarpnyje laimėjo antrą vietą. Bendroji išvestinėje Diana buvo šeštoje vietoje. Australijoje vyksiančių 5 dienų lenktynėse antrame tarpnyje Rasa Polikevičiūtė buvo ketvirta ir bendroji išvestinėje buvo penktą. Lenktynėse dalyvavo 75 dviratininkės iš 19 šalių. Tarp šalių Lietuvos rinktinė užėmė antrą vietą.

Prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Lietuvos tautiniame olimpiname komiteje, kur susitiko su šalies sporto vadovais. LTOK pirm. A. Povilūnas dėkojo V. Adamkui už nuopelnus sportui ir pažymėjo, jog jo dėka 1988 m. Lietuvos sportininkai dalyvavo III-se pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Australijoje.

Česlovas Kundrotas Hanoverio tarptautiniame maratono bėgime laimėjo antrą vietą. 42 km. nuotolį jis įveikė per 2 val. 14 min. 37 sek.

Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje pareiškias dalyvauti padavė šių užsienio šalių lietuviai: Latvijos 119, Estijos 14, Anglijos 5, Kanados 54, JAV 46, Danijos 3, Lenkijos 41, Rusijos 190, Gudijos 29, Ukrainos 6, Švedijos 4, Australijos 40, Argentinos 17. Daugiausia dalyvių bus krepšinio varžybose – 145. Žaidynėse numatytos varžybos: paplūdimio tinklinis, regbio, sportinės žiūklės, kėglių ir keliautojų sporto.

Š. Marčiulionio mokyklos septintolikamečiai krepšininkai Australijos Kamberoje jaunių rinktinę įveikė 74:66 ir ITC komandą po trijų pratimų 84:83. Melburne pralaimėjo Viktorija State komandai 89:92. Sidnyje įveikė "Comet" krepšininkus 114:55 ir su lietuvių sporto klubu "Kovas" sužaidė 44:44.

Darius Grigalio pagerino du Lietuvos plaukimo rekordus. Paryžiuje vykusiose pasaulio plaukimo taurės varžybose 100 m. nugara įveikė per 53.98 sek. ir buvo trečias. 50 m. nuplaukė per 24.90 sek. ir buvo antras.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius	3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius	3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius	4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius	5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRRIF ind. (variable rate)	4.00% už RRSP ir RRRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRRIF 2 m. term. ind.	4.55% už RRSP ir RRRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRRIF 4 m. term. ind.	5.25% už RRSP ir RRRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)	2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.15%	2 metų.....6.30%
3 metų.....6.45%	4 metų.....6.55%
5 metų.....6.60%	

su keičiamu nuosimčiu.....5.45%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgičius iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilę



Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir treči., nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, vryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviene

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

DOVERCOURT ir COLLEGE – 11 kambarių, 4 virtuvės, geros pajamos, namas tinkamas šeimai ir nuomojimui. Prašo \$299,000.

Skambinti

TEODORUI STANULIUI
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524



Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd
133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

ALGIS MEDELIS

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Pranešu, kad TRIMIS GRUPĖMIS, BIRŽELIO GALE, į Vilnių skrenda 98 keleiviai. Norintiems prisidėti – keleto vietų dar rasiu. Pageldaujantiems skristi kitu metu – geriausias kainos yra skrendant per Londoną arba Paryžių, naudojantis Lietuvos Avialinijos (LAL) bilietais, pritaikant jų sutartį su AIR CANADA. Parduodam ir FINNAIR, LUFTHANSA, KLM ar lenkų LOT bilietus. Išskrendantiems iki gegužės 31 d. galioja žiemos sezono kainos!

KELIONĖS PARUOŠIU NE TIK IŠ TORONTO, BET IR IŠ HALIFAKSO, OTAVOS, MONTREALIO, EDMONTONO, KALGARIO IR VANKUVERIO! PASIEŠKOKITE PIGIAUSIOS KAINOS IR TADA SKAMBINKITE MAN!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į Jūsų namus. Pasirinkti Jums tinkamiausią būdą!

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBŲ DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Teisti ar suprasti?

Atoliepis į J. P. Kedžio straipsnį apie prezidentinių rinkimų laimėtojus ir pralaimėtojus

ERVINAS PETERAITIS
Evanston, IL

Š.m. "TŽ" 11 nr. straipsnyje, kurį parašė J. P. Kedys iš Australijos "Ir pralaimėjimas turi vesti į laimėjimą", yra keletas, mano įsitikinimu, netikslių teiginių, skirtų Lietuvos seimo pirmininko prof. V. Landsbergio adresu.

J. P. Kedys laiko didžiule Landsbergio klaida tai, kad "paskyrė vyriausybę vadovauti politinius savo priešus: K. Prunskienę min. pirmininke ir A. Brazauską jos pavaduotoju!"

Tuo laiku niekas net neįtarė, kad jie galėtų tapti V. Landsbergio priešais. Niekam net mintis nekilo galvoje, kad K. Prunskienė su A. Brazausku pradės užsiimti dalykais, kurie, deja, Lietuvai naudos neatnešė.

Juk K. Prunskienė savo tikrąjį veidą parodė vienašališkai, su niekuo (juo labiau su V. Landsbergiu) savo užmojų nederindama. Rodos, prieš pat išvykdamą į Australiją pakėlė nežmoniškai maisto produktų kainas! Tai ir iššaukė tuos baisius įvykius 1991 m. sausį. O juk prieš tai, kai ją priiminėjo aukščiausi pasaulio valdžios vyrai, dauguma Lietuvos žmonių, ir ne tik Lietuvos, didžiavosi tuo! Juk ją priiminėjo kaip nepriklausomos Lietuvos atstovę... Pagaliau ir A. Brazauskas, kol Lietuva dar buvo priklausoma nuo Maskvos, kol buvo SSRS sudėtyje, niekad nepriestaro,ėjo kartu, tiksliau iš paskos, Sąjūdžio ir V. Landsbergio vedamas į nepriklausomybę!

Dėl nepalankaus pilietybės įstatymo užsienio lietuviams yra per daug sudėtinga lengvai spręsti, neturint to laiko seimo narių kalbų fonogramų. Žinau, buvo kalbama apie tai, kad įstatymas bus tobulinamas, nes anuo metu, prisimenant rusakalbių, lenkomanų ir įvairiausių jėdinstvinkų, remiamų Maskvos, grąsinimų įtūžis buvo beribis.

Turime prisiminti visada ir tai, kad be daugelio seimo narių Vilniuje tuo metu buvo nemažai ir užsienio lietuvių patarėjų. Todėl nereikėtų kaltinti vieno Landsbergio už tai, ką visi nu-

sprendė. Jei dabar pagaliau ir pagerėjo šis labai svarbus įstatymas, tai ne jaunatimams ar kitų smulkių partijų dėka. Gal ir todėl, kad šio įstatymo tobulinimas ilgam laikui buvo sustojęs.

Pilnai suprantu J. P. Kedžio nerimą dėl Lietuvos-Lenkijos "al-janso", kurį jis lygina net su uni-ja. Tai, ką Lietuva gali gauti sau naudingo, priklausys tik nuo Lietuvos seimo atstovų, dalyvausiančių bendrose su Lenkijos seimo atstovais diskusijose. Žinoma, jei atstovaus lietuvių interesams tokie, kuriems rūpės tik bet kokia kaina išsiropšti į pozicijas, už kurias lenkomanai tapšnos per petį, – liūdni reikalai.

Galime prisiminti ir eksprokurorą, buvusio kandidato į prezidentus, pažadus dėl lenkų, rusakalbių teisių, pažeidžiant ne tik lietuvių kalbos įstatymus, bet ir Lietuvos konstituciją. Kalbos įstatymas buvo priimtas 1989 m., kuris ypač tada buvo lietuvių ne-draugų puolamas. Ir tik po ne-pagrįstų pažadų, dar netapus Paulauskiu prezidentu, Vilniaus krašto lenkų valdininkėliai priė-mė antikonstitucinius nutarimus. Tai, beje, atvėrė akis ne vienam Lietuvos rinkėjui... Tikriausiai todėl ir pritrūko eksprokurorui to pusės nuosimčio balsų.

Lenkų jėdinstvinkai ir au-tonomininkai pakėlė galvas ne tada, kai buvo sudarytas Lietu-vo-Lenkijos "al-jansas", o tada, kai Lietuva tvirtai pasuko nepri-klausomybės keliu.

Prieš penkerius metus, atvy-kus Lenkijos prezidentui Valen-sai vizito į Lietuvą, Armijos kra-jovos ir Pilsudskio garbintojai verkšlendami skundėsi kaimyni-nės šalies prezidentui, kad esą skriaudžiami, lietuviai niekina jiems brangius dalykus. Preziden-tas Valensa, aišku, žinojo ir ži-no, kodėl Lietuva ir lietuviai tam priešinosi, todėl diplomatiškai jiems atsakė: "Armijos krajojovs veikia Lenkijoje – man šventas da-lykas, tačiau čia, Lietuvoje, jūs galite kreiptis tik į vyriausybės, kurioje gyvenate, institucijas".

Teisingi žodžiai, ir malonu, kad Lenkijoje atsiranda dau-giau žmonių, suvokiančių, kiek Lietuvos lenkų reikalavimai yra nepagrįsti.

O Lietuvos žmonės taip pat žino, kad lietuvių padėtis kai-myninėje šalyje toli gražu nėra gera. Tam, tikėkimės, gali pasi-tarnauti ir Lietuvos seimo narių veikla bendrose diskusijose, su-sitikimuose su Lenkijos seimo at-stovais.

Malonu, kad J. P. Kedys su-sirūpinęs V. Landsbergio, jo va-dovaujamos partijos reikalais, linki tik gero, sėdamas visa tai su Lietuvos ateitimi.



Toronto Maironio mokyklos tėvų komitetas, organizuojantis mokyklos 50-čio sukakties renginius. Iš kairės: Paulius Šarūnas, Rūta Rusnienė, Romas Puteris, Irena Petrauskienė, Vilija Punkrienė, Jurgis Se-dervičius, Dana Gudelytė, Algis Vanagas, Birutė Batraks. Trūksta Andriaus Paulionio

SKAITYTOJAI PASISAKO

REIKALINGA PAGALBA

Esu I grupės invalidas, 44 me-tų. Neturiu nei giminių, nei artimų-jų, gyvenu vienui vienas. Liga ir vi-sokie nepritekliai baigia palaužti mano sveikatą. Sergu cerebraliu paralyžiumi, gerai nevaldau nei ko-jų, nei rankų, vaikščioju į ką nors įsikibęs. Gydytojai norėtų daryti operaciją, bet tam reikia 1000 dole-rių, kurių nėra. Gaunu pensiją 250 Lt. Jos vos užtenka maistui. Man labai praverstų drabužiai, avalynė, maisto gaminiai. Mano drabužių dydis – 48, avalynės 42. Būsiu dė-kingas už bet kokią pagalbą.

Kazys Armonas,
Klaipėdos 29^a -2, Šilutė, Lithuania

PAGUODA VIENATĖJE

Radau "TŽ" straipsnelį pažis-tamo tremtinio Vytauto Stelmoko, kuris duoda žmonėms pasiskaityti "TŽ". Tie žmonės pasiskaitę grąži-na laikraštį švaru. O mano kaimy-na iki kitokio – jie grąžina skaitytą laikraštį sutęstą – kaip skudurą, neturi jokios pagarbos spaudai. Nors jau peržengiau 70 metų slenkstį, pasigendu spaudos, ypač religinės. Kai sužinau knygų auto-rių adresus, kreipiuosi į juos ir gau-nu dovanų jų knygas. Jei nebūtų mūsų pensijos ubagiškos galėtume ir katalikiškų leidinių užsisakyti. Ačiū "TŽ" leidėjams už man siun-čiamą laikraštį ir jo rėmėjui prel. J. Prunskui. Kai žmogus lieki vieni-šas, nori vis daugiau skaityti. Ačiū užsienio lietuviams už jų laikraš-čius. Tik jų laikraščiai šviečia it ži-buriai mūsų vienatėje.

Bronė Ruginiene, Kupiškis

LIETUVIŲ GIMNAZIJA EICHSTAETE

Lietuvių spaudoje Amerikoje ir Kanadoje buvo paskelbtas atsi-šaukimas apie mano pastangas pa-minėti lietuvių gimnazijos Eichsta-et penkiasdešimtmetį. Gimnazija veikė nuo 1945-ųjų iki 1949-ųjų metų. Tai reiškia, kad už metų su-kaks pilni penkiasdešimt metų nuo jos uždarymo.

Iki šiol sulaukiau labai gero atoliepio. Ir buvę mokytojai, ir mo-kiniai papasakojo apie savo išpu-džius ir atminimus. Man būtų labai malonu, jeigu galėčiau gauti dar daugiau atsiliepimų. Man būtų ypač įdomu sužinoti, kaip klostasi buvusių mokytojų ir mokinių gyve-nimas po gimnazijoje praleisto lai-ko. Iš anksto dėkoju visiems, kurie man padės.

Rašykite tokiu adresu: Alfred Bammesberger, Richard-Strauss-Strasse 48, D-85072 Eichstaett, Germany.

A. Bammesberger, Vokietija

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimaname kainas, aukštą kokybę.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Homados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

gerinti patarnavimai pirkėjams ir imtasi priemonių stabdyti ne-legalų alkoholio parduvinėjimą.

Iš Kvebeko provincijos tarp 1991 ir 1996 m. emigravo 37, 445 gyventojai, du trečdaliai jų (24,125) – angliskai kalbantys. Kitakalbių (ne prancūzų) išvyko 13,895. Iš viso išvykusių skaičius sudaro tik 9% visų Kvebeko gyventojų. Jų išvykimo priežastis gali būti įsadarbinimo galimybių išnaudojimas bei augantis sun-kumai dėl priverstinio prancūzų kalbos vartojimo.

Iš kitų provincijų į Kvebeką imigravo 1,680 prancūzakalbių. Šio dešimtmečio pirmoje pusėje jie taip pat kėlėsi iš Ontario (6,100), o 5,800 vyko į Britų Ko-lumbiją.

Ontario savivaldybės galės pačios apsispręsti ar "charity casinos" – labdaros organizaci-joms pelną nešantys lošimai – galės veikti jų ribose. Vyriausy-bė buvo numaciusi duoti leidi-mus 20,000 vaizdinių loterijų mašinų ("video lottery termi-nals") naudojimui, bet tam pro-jektui nebuvo pritarta. Jų vietoj bus 13,200 "slot machines" lei-džiamos lošimų ir arklų lenkty-nių patalpose. Tikimasi, kad iš lošimų bus surenkama \$1.1 bln. pajamų. Iš tos sumos išlaikymas gali siekti \$415 mln., o \$200 mln. bus skiriama labdarai, \$25 mln. lošimą globojančioms savi-valdybėms, \$460 mln. naujoms sveikatos priežiūros programoms.

Guy Paul Morin Kanadoje yra gerai žinomas nuo 1985 m., kada jis buvo nuteistas dėl 9 m. mergaitės Christine Jessop nu-žudymo. Vėliau buvo atrasta, kad jis jos nenužudė. Jis buvo išteisintas ir jam išmokėta \$700, 000 kompensacija už be priežas-ties praleistą laiką kalėjime.

1997 m. buvo sudaryta tyri-mo komisija, kuriai vadovavo Justice Fred Kaufman. Komisi-jos išvados rodo, kad policijos naudoti metodai renkant žinias ir fizinius parodymus buvo ne-tikslūs, neteisingi, rezultatai net iškreipiami. Taip pat "Forensic Science" centras nerūpestingai atliko savo darbą. Komisija 8 m. balandžio 9 d. paskelbė savo siūlymus, kurių buvo iš viso 119. Norint išvengti tokių teisiinių netikslumų (pavyzdžiui pasta-ruoju laiku buvo ir daugiau) reikėtų įsteigti valstybinio mas-to "DNA" duomenų banką; su-stiprinti "Forensic Sciences" centro personalo parengimą; nu-statyti griežtesnes taisykles paro-dymų kaupimui ir išlaikymui.

Kanada sutiko suteikti \$250 mln. kredito garantijas In-donezijai, kad šis žlugančios ekonominės būklės kraštas ga-lėtų supirkti numatytą kiekį ka-nadiškų kviečių. Užsienio reikalų ministeris Lloyd Axwor-thy pranešė, kad taip pat tei-kiami \$20 mln. kreditų ekspor-tavimui esminių reikmių, pvz. vaistų į Indoneziją, kur yra didelis trūkumas maisto.

Suteikti kreditai padės ir Kanados ūkininkams, kurie per-nai Indonezijai kviečių pardavė už \$337 mln. Šis kraštas 1996 m. buvo ketvirtasis kviečių pirkimo kiekiu, po Kinijos, Japonijos ir Brazilijos. Kanados dvišalė pre-kyba su Indonezija siekia \$1.6 bln., o tiesioginių investicijų vertė yra \$6 bln. Kviečiai suda-ro 8% eksporto į tą kraštą. RSJ

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos – nuostolis šeimai ir tautai.

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOE

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Dau-giau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo pa-tyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų rei-kalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

Vilija Valiūskienė,
diplomuota pianistė-pedagogė, pri-ima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pa-mokoms. Taip pat ruošia konserva-torijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.
Tel. 416 531-1906
Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudus Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudus reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Travel Centre
KELIONĖS Į LIETUVĄ 1998
Teiraukitės apie mūsų žemas SUPER SAVING kainas
*** Sutvarkome keliones į visus pasaulio kraštus ***
(Lėktuvų bilietai išrašomi mūsų įstaigoje)
*** Parūpiname kelionės, sveikatos ir lankytųjų draudas ***
Skambinkite Audronei arba Leenai, tel. 416 483-0555 (Toronto)
Tel. (iš kitų Kanados miestų) 1-800-263-7454, faksas 416 440-4179
191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ont. M4P 1K1
Registracijos # 02556148

Perkat ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
Nemokamas namų įvertinimas
RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) ir vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!
Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesui!
Visiems, norintiems skirti į Lietuvą vasaros metu, papiginta kaina, rezervuojamos vietos iki kovo 31 * Mielai kviečiame prisijungti prie grupių, vykstančių į Sporto ir Dainų šventes * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduodamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš orausčio į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius.
Laukiame jūsų pageldavimų visais keliavimo klausimais
Teiraukitės visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

TORONTONT

Anapilio žinios

– Balandžio 19, sekmadienį, per 9.30 v.r. Mišias mūsų šventovėje giedojo Čikagos lietuvių meno ansamblis "Dainava", vadovaujamas muz. Dariaus Polikajčio. Tose Mišiose iškilmingai su savo vėliavomis dalyvavo Toronto skautų "Šatrijos" ir "Rambynų" tantai, savo globėjo Šv. Jurgio šventės proga. Po Mišių jie rinkosi į savo sueigą Anapilio salėje.

– Mūsų parapijos kultūrinė sekcija gegužės 17, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Anapilio salėje rengia muzikos studentų koncertą. Dainininkai ir instrumentalistai prašomi registruotis pas sol. Slavą Ziemelytę tel. 905 823-7261.

– KLK moterų draugijos skyrius gavo žinią, kad motinos Terešės seselės Kretingoje, kurios globoja senelius ir vargingas šeimas, reikalinga pagalba. Jei kas turėtų neblogoje būklėje paklodžių, užvalkalų, vaikams bei suaugusiems drabužių, prašome pristatyti sekmadienį į parapijos draubūžinę. Skyriaus valdyba taipgi dėkoja visiems, prisidėjusiems aukomis prie šventovės puošimo gėlėmis per Velykas.

– Mišios sekmadienį, balandžio 26, Lietuvos kankinių šventovėje: 9.30 v.r. už a.a. Stasių Gailevičių (metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Albiną Bočkų.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį, balandžio mėn. 26, po 11.15 v.r. pamaldų įvyks Moterų draugijos susirinkimas šventovės patalpose.

– Gegužės mėn. 3 d., 11.15 v.r. pamaldose bus dalinama Šv. Komunija.

Lietuvių Namų žinios

– LN valdybos posėdis – gegužės 7, ketvirtadienį 7 v.v.

– Balandžio 19, sekmadienį, 1 v.p.p. LN Karaliaus Mindaugo menėje įvyko iškilmingi velykiniai pietūs. Dalyvavo apie 300 asmenų. LN moterų būrelio pirmininkė V. Balsienė pasveikino susirinkusius, pristatė kviestus svečius ir padėjo už atsilankymą. Nuotaikinga meninė programą atliko Maironio mokyklos jaunos kankininkės, vadovaujamos Žibutės Janeliūnienės ir Julijos Adamonytės, tarp skambesčių įpindamos eilėraščių ir dainų. Velykų stalą palaimino ir invokaciją sukalbėjo kun. Eug. Jurgutis, OFM. Vaisės buvo paruoštos Vyt. Birštono. Baigiant pietus, atvyko Velykų senelė (Aldona Dargytė-Byszkievics), kuri apdovanojo mažuosius dovanėlėmis. LN valdyba nuosirdžiai dėkoja moterų būreliui už ypatingai gražiai papuoštą Kar. Mindaugo menę ir už triušą ruošiant Velykų stalą renginį.

– Valentinos Balsienės keramikos darbų paroda iš balandžio 18 ir 19 dienų perkelta į gegužės 9 ir 10 d.d. Paroda įvyks Lietuvių Namų sekljoje. Atidarymas gegužės 9, šeštadienį, 2 v.p.p.

– LN kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairaus žanro vaizdajuosčių iš Lietuvos: tai spektakliai, koncertai, žymių Lietuvos žmonių biografijos bei kūrybos, istorinė medžiaga bei filmukai vaikams. Taip pat turi Lietuvos TV sukurto filmo "Giminės" pilną rinkinį (40 serijų) bei Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdajuostę. Visos vaizdajuostės pagamintos pagal paskutinę techniką. Skambinti tel. 416 762-5419 S. Pacirienė arba V. Kulniui tel. 416 769-1266.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto Ont. M6P 1A6.

– "Caritas" sambūriui Lietuvoje aukoj: \$50 – J. Staškevičius.

– A. a. Irenos Juškevičienės palikimu paskirta "Tėviškės žiburiams" auka \$100.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Penktadieniais, 6.30 v.v. parapijos maldininkai renkasi Rožinio kalbėjimui ir Mišioms.

– Šį sekmadienį balandžio 26 per 10.15 v. Mišias giedos jungtinis Lietuvos kankinių ir šios parapijos choras.

– Parapijos metinis susirinkimas įvyks balandžio 26, sekmadienį, 12.30 v.p.p. parodų salėje. Bus padaryti parapijos tarybos įvairių sekcijų, persikėlimo komiteto ir parapijos finansų pranešimai ir renkami pusę parapijos tarybos narių. Visi prašomi susirinkime dalyvauti.

– Parapijos Pirmos Komunijos iškilmės vyks gegužės 3 d., o Sutvirtinimo sakramento per Sekmines, gegužės 31 d., 10.15 v. Mišių metu.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą rengia parapijos tarybos labdaros sekcija balandžio 29-30 d.d. parapijos salėje. Daiktus prašo atvežti dieną prieš išpardavimą į salę.

– Balandžio 20 d. palaidotas a.a. Raimundas Paškauskas, 76 m. Paliko žmoną Ireną, dukrą Iloną, sūnus – Raimundą ir Andrių bei seserį Eleną Krikščūnienę ir šeimą. Lietuvoje mirė J. Vitkūnienės mama Pranciška Levanaušienė; Antano Ulbos brolis Kazimieras; Čikagoje mirė Stasys Kazlauskas, N. Adams brolis.

– Mišios sekmadienį, balandžio 26; 8.15 v.r. už a.a. Gudavičių ir Neverauskų šeimų mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Joną Gegužį; 10.15 v.r. už a.a. Kazimierą Čepaitį; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Balandžio 18 d. įvyko abiturientų tėvų susirinkimas, kuriame aptarta diplomų įteikimo iškilnių eiga.

– Buvusios mokytojos Vaida Kuprevičiūtė-Petrauskienė ir Aušra Karkienė sutiko mokinius paruošti 50-mečio koncertams-pasirodymams.

– Gilią padėką reiškiamė Anapilio sodybai už nemokamai duodamas patalpas 50-mečio iškilmėms gegužės 23 d.

– Dėkojame aukojusiems šventės renginiams paremti. Aukoj: \$100 – G.R. Paulioniai, J. Bakis; \$50 – V. Matulaitis (iš Lietuvos).

Muziejaus-archyvo žinios

– Dėmesio, muzikai! Muziejus yra gavęs didelį rinkinį senų, retų muzikos knygų, pvz. "Dainos" (Tilžė, 1902 m.), "Girių karaliai" (Boston, 1919 m.), "Trimitas" (Tilžė, 1902 m.). Taip pat gavome muz. St. Gailevičiaus veiklos dokumentacijos ir "Varpo" choro nuotraukų. Muziejaus bibliotekoje yra daug muzikams naudingų knygų, tarp jų "Lietuvių liaudies muzikos instrumentai" (Vilnius, 1991 m.) su visų liaudies instrumentų diagramomis, nuotraukomis, moksliniais aprašymais ir pritaikytą muziką.

– Dėkojame E. Bajoraitienei už \$250 auką a. a. J. Bajoraičio atminimui ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui už \$2,000 auką muziejaus-archyvo išlaikymui.

– Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdyba paskyrė "Tėviškės žiburiams" paremti \$2,000. Už auką savaitraščio leidėjai nuosirdžiai dėkoja.

– A. a. Irenos Juškevičienės atminimui pagerbti "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukoj: \$15 – B. Pranišienė, \$10 – E. Benetienė. M.P.

– A. a. Antaninos Asmenavičienės atminimui, užjausdama visą šeimą, Alina Kšivickienė "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$250 – E. Bajoraitienė (savo vyro a. a. Juozo mirties metinių proga); \$100 – R. Lukoševičienė ir V. Lukoševičiūtė-Valinskienė (a. a. Juozo Lukoševičiaus pirmųjų mirties metinių proga); \$50 – A. Kažemėkas.

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkoju visoms rengėjoms ir viešnioms už tokį puikų man suruoštą mergvakarį. Buvau labai nusteibinta salės gražumu ir dovanų gausumu. Kiek buvo įdėta darbo ir pastangų! Ypatingas ačiū mano krikšto mamei Danai Sakienai, vyriausiai rengėjai Marytei Skrinškienei, mano pirmajai pamergei Audrai Paulionytei, pamergei Vilijai Karkaitėi, pranešėjai Aurelijai Karasiejūtei, Rūtai Poškienei, Giedrai Paulionienei, Julijai Yčienei, Vandai Vaitkienei, Birutei Batraks, Eglei Huminilowicz ir mūsų mamytėms ir senelėms. Labai ačiū mano pamergei Arijai Batūraitėi, Audrai Puzerytei ir Indrei Sakutei. Dėkoju B. Stanulienai ir visoms, prisidėjusioms prie maisto parngimo ir salės papuošimo. Tap pat dėkoju sesei Danai Biskienei, Gintarei Sinskaitei ir visoms kitoms, tariusioms sveikinimo žodžius. Esu dėkinga fotografams, kurių dėka prisiminsime šį gražų įvykį. Ačiū visoms atsilankiusioms. Jūsų nuosirdumo Paulius ir aš niekad nepamiršime.

Daina Batūraitė

Kviečiame kartu atšvęsti Toronto Maironio mokyklos AUKSINI JUBILIEJŲ 1998 m. gegužės 23, šeštadienį, Anapilyje, Mississaugoje

12 v. – Šv. Mišios Lietuvos kankinių šventovėje, kryžiaus pašventinimas Šv. Jono kapinėse
1.30 v.p.p. – mokinių koncertas "Mūsų metai"

6 v.v. – pažymėjimų įteikimas

7 v.v. – iškilminga vakarienė su programa ir šokiais

Švietimo paroda – gegužės 23-24 d.d. KLB archyve-muziejuje

Bilietus užsisakyti skambinant Birutei Batraks tel. 905 271-1640



KLB Toronto apylinkės rinkimų komisija praneša, kad kandidatų pristatymas apylinkės tarybos rinkimams pratęsiamas iki balandžio 21 d. Rinkimai įvyks gegužės 3 d. visose lietuvių parapijose, Lietuvių Namuose ir "Vilniaus Manor".

F. Mockus, rinkimų komisijos pirmininkas

Metinis "Tėviškių žiburių" spaudos vakaras praeitą šeštadienį, balandžio 18, didžiojoje Anapilio salėje, be vietinių, Toronto apylinkės bei kitų Kanados lietuvių, šį kartą susilaukė daug svečių iš Čikagos ir Vilniaus. Koncertavo "Dainavos" ansamblis, vad. Dariaus Polikajčio. Maloni staigmena buvo Vilniaus mažojo teatro, vad. rež. Rimo Tumino, originalus aktorius prisitaisyti, sužavėjęs, gausius vakaro dalyvių, kurie meninei daliai pasibaigus, bandė laimėti dviejose loterijose, sotosios lietuviškais valgiais, vaišinosi, šoko ir linksmai pabendraavo. Tai jau 48-tasis "TŽ" spaudos vakaras. (Plačiau kt. nr.)

Toronto lietuvių pensininkų klubo moterys, gyvenančios "Vilniaus Manor", surengė velykinius pietus". Atsilankė kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, kun. V. Valdemaras. Įžanginį žodį tarė Laima Mačionienė, padėkavusi ir šių namų gyventojos O. Norušienės eilėraščių "Velykų rytą". Padėkojo kunigams, už apsilankymą. Kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, pakalbėjo apie šv. Velykų prasmę, jų įtaką žmogui, sukalbėjo maldą, palaimino žmones ir vaišių stalą.

Kun. V. Valdemaras trumpai papasakėjo apie šv. Velykas, pasveikino visus susirinkusius, palinkėjo kuo stipriausios sveikatos ir ramybės. Ant stalo garavo karšči, skanūs D. Chodočinskienės pagaminti valgiai. Buvo ir vyno. Pietų metu vyko velykinių skrybielių paroda. Ją pradėjo L. Balsienė. Po jos pasirodė L. Mačionienė, V. Rupkalvienė, vis keisdamos naujus kitus modelius. Daugiausia plojimų susilaukė madingiausiai apsirengusi S. Dervinienė, vaizduodama senovinę Anglijos poniją.

Vyko loterija. Kampe stalas buvo apkrautas dovanėlėmis. Beskanaujant valgius buvo malonu ištraukti numerį su dovanėle, tarpe jų pasitaikė ir gana vertingų. Vėl L. Mačionienė deklamavo kitus įvairiom kalbom eilėraščius, dainavo, gražiai visus linksmino. Pietus surengė S. Dervinienė, L. Mačionienė, G. Žulpienė, V. Rupkalvienė.

B. Vyžintaitė

A. a. Marytės Garkūnienės 5 metų mirties sukakčiai paminėti Danutė ir Juozas Trečiokai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$25.

A. a. Vinco Januškos atminimui, užjausdama žmoną Eliutę, dukrą Danguolę ir sūnų Vidą, "Tėviškės žiburiams" \$20 aukoj Aldona Aleliūnienė.

A. a. Raimundo Paškausko atminimui, užjausdama žmoną Ireną ir visą šeimą bei gimines, Gerda ir Albinas Tarvydai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukoj: \$50 – E. Lorencienė, J. K. Žabai; \$20 – V. Sendžikas, H. Stepaitis. Mokinius drabužiais apdovanojo Ž. S. Ignatavičiai. Ačiū labai.

Vilniaus radijo užsieniui laidos girdimos 8 v.v. 9855 kHz dažniu.

Atitaisymas. "TŽ" 13 nr. dantų klinikai "Perlas" Palangoje \$70 aukoj A. ir J. Lajukai, ne Labukai kaip klaidingai išspaudinta. Atsiprašome.

Maloniai kviečiame atsilankyti "ARAS" i Toronto vyrų choro 20 metų veiklos minėjimo KONCERTA 1998 m. gegužės 3, sekmadienį, 3 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W. Bilietai bus gaunami prie įėjimo

Visus maloniai kviečiame į Punsko lietuvių namų kaimo kapelos

"KLUMPĖ" koncertus, kurie įvyks:

Toronto Lietuvių Namuose, didžiojoje salėje gegužės 9, šeštadienį, 7 val. vak.

Vasagoje, Gerojo Ganytojo misijos salėje gegužės 10, sekmadienį, po Mišių

Hamiltono, Jaunimo centre, gegužės 15, penktadienį, 4 val. p.p.

Organizacinis komitetas

To dar nebuvo! To dar neregėjot! Mažiem ir dideliem – gegužės 9 d. 12-6 val. Prisikėlimo parapijoje, jos kampeliuose ir kiemuose – stebuklingas

KARNAVALAS

- įvairūs žaidimai vaikams
- susitikimas su gaisrininkais ir policininkais
- Birutės virtuvė ir lauko aludė
- meno ir rankdarbių mugė
- kinofilmas – "Lietuvos vaizdai"
- chorai ir žinoma KLAUNAI

8 v.v. šokiai suaugusiems! +KARAOKE+ netikėtas apsilankymas

Toronto vyrų choras "Aras", vad. muz. L. Turūtaitės, kovo 29 d. koncertavo dienraščio "Draugas" spaudos vakare. Apie koncertą ilgoką straipsnį parašė muz. kompozitorius Faustas Strolia ("Draugas, 1998.III.31).

Kai kurios dainos atliktos "a cappella", kitoms profesionaliai akompanavo E. Morkūnienė. Pastarosiose daugiau unisonų ir dvibalsio dainavimo. Kitose atsakmėjos liaudies ansamblių stilius. Dzūkiskioji "Tris dienas" pasižymėjo išbaigtomis keturbalsio slinktimis. Apgailėstaujama, kad nebuvo pažymėti autoriai, harmonizavę kai kurias dainas. Dirigentė Lilija Turūtaitė įvertinta kaip didelio talento moteris. Pati solo dainuodama, nepamiršdama choristų į bendrą sąskambį gražiai įjungdavo savo balsą. Pasisakytą ir dėl repertuaro. Kritiko nuomone, per daug lėtų, svajingų dainų. Čikagai "Aras" turėtų bus palikęs nostalgiką įspūdį. Dėkojama chorui už gražų dvi valandas trukusį dviejų dalių koncertą.

"Voruta", Vilniuje išeinantis savaitraštis, 1998 m. 14 nr. perspausdino iš "TŽ" 1998 m. 6 nr. paimtą straipsnį "Lietuvos ir Lenkijos diplomatija". Jame gvilidenami dabartiniai Lietuvo-Lenkijos santykiai, ypač dėrybos su Lenkijos vyriausybe, kuriose išryškėjo Lietuvos diplomati nuolaidžiavimas. Remiamasi daugiausia buvusio Lenkijos konsulo Vilniuje J. Vidackio atsiminimais, paskelbtais žurnale "Kultūra", kurią Paryžiuje redaguoja J. Giedroyt.

MOTERIS ieško darbo dienos metu. Skambinti tel. 416 767-7987.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Visiems už aukas dėkoja – KLF

Patikslinimas. "TŽ" 1998 m. 16 nr. išspausdinto straipsnio "Ar vertėjas irgi kūrėjas?" autorius yra Vytautas P. Zubas. Pavardė praleista per neapsižiūrėjimą. Atsiprašome.

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auksa, rėmėju ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

MONTREALQUE

Velykų rytą Prisikėlimo pamaldos Aušros Vartų šventovėje vyko 6 val. 30 min. Buvo gražus, bet šaltas oras. Žmonių, ypač jaunų šeimų, prisirinko artipinė šventovė. Iškilmingai procesijai šventovės viduje vadovavo parapijos klebonas kun. Kazimieras Ambrasas, SJ. Jis su kun. Juozu Aranausku, SJ, ir kun. J. Lipski koncelebravo Mišias ir pasakė pamokslą. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, kai kurias giesmes ir gregorianiniu stiliu. Savo skambiais balsais giedojimą papildė solistai Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys.

Po pamaldų parapijos salėje šv. Velykų proga visi sveikinosi su dažniau matomais parapijiečiais ir su svečiais, atvažiuosius iš įvairių Kanados ir JAV vietovių. Čia visi parapijos komiteto buvo vaišinami vynu, kava ir mažais užkandžiais.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, i Aušros Vartų parapiją atvyksta gegužės 10 d. Tą dieną bus vaikučiams Pirmoji Komunija ir teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Seselė Judita jau senokai vaikučius tai šventei rengia. Parapijiečiai yra kviečiami šiose iškilmėse gausiai dalyvauti ir susitikti su vyskupu, kuris ne taip jau dažnai Montrealį aplanko.

Velykų pirmąją dieną pakrikštytas dr. Aleno ir Rasos (Vaidylaitės) Pavilanių trečias kūdikis Christian-Vytauto-Bruno vardais.

A. a. Marija (Buzaitė) Žemaitienė, 85 m. amžiaus mirė balandžio 12 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje balandžio 15 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liko duktė su šeima, keturi vaikaičiai, keturi provaikaičiai, brolis su šeima ir kiti giminės. B. S.



VYTAUTO ir ALFREDOS BUČIONIŲ šeima, išgyvenusi Montrealyje penkerius metus, valdžios potvarkiu turėjo grįžti Lietuvon. Ant tėvo kelių – sūnus VYTAUTAS, 11 metų, aklas, ant motinos kelių – duktė MEDEINĖ. Abu tėvai yra medikai. Tėvas turėjo leidimą dirbti Kanadoje kaip pabėgėliai ir kitokia dingstimi, bet imigracijos ministerija nesutiko. Sūnus VYTAUTAS pasižymėjęs kaip gabus muzikos mokiny. Šeima tikisi imigruoti Kanadon įprastiniu keliu

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobilai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepjareigoja apsidrausti.

Aukos Kanados lietuvių bendruomenei

KLB valdyba nuosirdžiai dėkoja Toronto kredito kooperatyvui "Parama" už \$6,000 auką.

KLB – Londono apylinkė (iš viso paaukota \$720): \$100 – A. Šileika, P. Kuras; \$50 – A. Petrašiūnas, S. Navickas; \$40 – J. Butkus; \$20 – J. Bendoraitis, Z. Didžbalis, A. Dragūnevičius, S. Keras, P. Kisielis, P. Kuzma, J. Mišius, D. Mitailas, R. Mitalas, J. Mulevičius, S. Pargauskas, L. Radzevičius, P. Rusinskas, P. Sergautis, P. Babeckas, kun. K. Kaknevičius; \$10 – J. Aušrotas, J. Brazlauskas, A. Kalnėnas, A. Šiaučiūnas, A. Švilpa, B. Zabulionis.

KLB – Windsorso apylinkė (iš viso paaukota \$430): \$50 – J. Barisas, Br. Barisas, S. D. Naikauskas, Č. Kuras; \$30 – L. Leparskas, \$25 – Z. Mištautas; \$20 – St. Pakauskas, E. Pakauskienė, B. Balaišis, R. Dumčius, Alb. Tautkevičius, Al. Aukštikalnytė, M. Kižis; \$15 – Vyt. Barisas; \$10 – Vaid. Barisas, V. Pundzius.

KLB – Delhi-Tillsonburg apylinkė (iš viso paaukota \$590): \$60 – T. P. Pargauskas, K. A. Ratavičius; \$40 – V. P. Lapienis; \$30 – A. B. Stonkai; \$20 – O. Pr. Nežauskas, B. Lukošius, A. Klemka, V. B. Cvirkos, kun. L. Kemėsis, V. Vindašius, L. J. Vitas, St. Augustin, J. Jurėnas.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

B. VI. Vytautas, A. V. Čiuprinskas, J. Jocas, J. Mačiulis, M. Stankaitis, J. Gudinskas; \$10 – Ald. Aleliūnas, M. Obelėnas, D. Bartulis, R. Beržinis, P. Pekarskas, V. Jakubickas, St. Vilimas, St. Taduškis, E. Rugienis, O. Čeka.

KLB – Oakvillės apylinkė (iš viso paaukota \$1,915): \$200 – Z. Vaičiūnas, J. R. Žiūraitis; \$100 – F. Arnold, R. V. Dementavičius, J. Jakaitis, A. Kupitis, B. A. Liškauskas, P. Z. Linkevičius, kun. J. Staškevičius, L. Mooby, H. Vaičiūnas, A. Vale, O. Pulkauninkas; \$50 – V. Grabauskas, M. N. Jonušaitis, dr. S. Kazlauskas, E. Sargautis, J. P. Vegelis; \$40 – B. Bagdonas, O. Krivickas; \$35 – J. McKenna; \$30 – K. Juodviršis; \$20 – M. Zemeckas.

KLB Sault Ste. Marie apylinkė – aukoj \$300.

KAUNE, ŽALIAKALNYJE, paroduodamas dviejų aukštų, vienos šeimos namas su garažu; didelis 800 kv. metrų sklypas, paskendęs medžiuose. Oazė mieste. Malonėkite teirautis tel. 904-677-5747.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojamos priemonos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melniui, tel. 416 760-7181.